PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM

PRZEMYSŁU, HANDLU i FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
KOSZYKOWA 7. — TELEF. 250-85.
Konto w P. K. O. № 1465.
Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy.

WYCHODZI DWA RAZY
NA MIESIĄC

WARSZAWA — 31 STYCZNIA 1924.

CENY OGŁOSZEŃ:

1/1 strony		złp. 60.
1/2 „		„ 35.
1/4 „		„ 20.
I i IV	„ okładki	50 % drożej
II i III	„ „	25 % drożej

Należność przyjmujemy w markach pg. kursu franka złotego w dniu płatności.

Ruch cen zboża w IV kwartale 1923 r.

W oddawna u nas istniejącym okresie ciągłego spadku marki polskiej w stosunku do walut stabilizowanych niezmiernie ciekawą rzeczą jest badanie dynamiki wzrostu cen na poszczególne towary. Ceny te, goniąc za podwyżką cen walut obcych, więc np. dolara lub funta sterlinga zyskują w swej podwyżce stopień bynajmniej nie równy. Niektóre towary nietylko że dopędziły wzrost cen walut wysokocennych, lecz nawet równię złota przekroczyły, jak np. bawełna i przędza, inne znów nietylko że równi tej nie osiągnęły, lecz stoją daleko poniżej tej równi, a nawet w poszczególnych okresach coraz bardziej od niej odbiegają.

Powyższe fakty postaramy się obecnie dokładniej wytłomaczyć.

Równowaga cen przed wojną została zniweczona poczynając od momentu, kiedy marka polska w stosunku do walut obcych zaczęła tracić na kursie. Spadek marki, uwidoczniony na giełdzie, nie odrazu jednak znalazł swój refleks w podwyżce cen na rynku wewnętrznym. Zwłaszcza w okresie inflacji dość łagodnej, skutki jej nie dały się na rynku wewnętrznym tak szybko odczuwać. Pierwszymi towarami, które zareagowały na spadek marki na giełdzie były te, które mają ścisły związek z rynkami zagranicznymi, a w szczególności te, które musimy sprowadzać z zagranicy, płacąc za nie walutami zagranicznemi, nabywanemi po kursie giełdowym lub powyżej tych kursów oficjalnych.

Natomiast towary pochodzenia krajowego, zwłaszcza te, których kontakt z zagranicą został sztucznie przecięty, np. przez zakaz przywozu, a bardziej jeszcze wywozu, nie podążyły tak szybko za wzrostem cen dolara, wobec czego ceny ich odbiegły dość znacznie od światowych, wykazując poziom nieraz uderzająco niski.

Do tego rodzaju towarów należy w pierwszym rzędzie zboże i jego przetwory.

Już w roku 1922-gim, zwłaszcza w drugiem półroczu byliśmy świadkami znacznego wzrostu cen zboża, wyrażonych w stabilizowanej walucie, czyli w dolarze. Jeśli porównamy np. ceny pszenicy na początku lipca 1922 r. notowane w Warszawie i w Liverpoolu, to zauważymy, że ceny te wyrażały się w kwocie 5.01 dolara u nas, natomiast 5.53 w Liverpoolu. Dyferencja cen wzrasta w dalszych miesiącach, wynosząc w połowie października 3.21 dolara i 5.48 dolara, dochodząc wreszcie w końcu grudnia 1922 r. do stosunku 3.75 i 5.80.

Mniej więcej ten sam objaw możemy zauważyć i o innych zbożach, a więc co do żyta, które na początku października 1922 r. kosztowało 2.03 dolara, w Liverpoolu zaś 3.23, aby w końcu grudnia zmienić stosunek na 2.43 i 3.45 dolara, następnie co do jęczmienia (2.12: 4.04 i 2.50: 4.89) i owsa (2.34: 4.43 i 2.53: 4.71), tak iż objaw dysproporcji cen można co do zboża określić jako ogólny i ciągły.

Nie inaczej przedstawiał się obraz i w roku

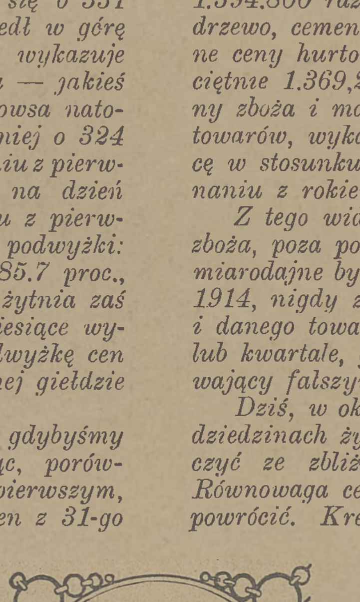
1923, gdzie stale zboże polskie okazuje się w stosunku do zagranicznego tanie, ulegając wpływowi przymusowej reglamentacji, wyrażającej się w zakazie wywozu. Tak więc w listopadzie 1923 r. cena pszenicy w Polsce wyrażała się w kwocie 3.13 dolara, w Anglji natomiast 4.52, we Francji 4.97 w Czechosłowacji nawet 5.03 dolara. Żyto wykazywało ceny: Polska — 1.81, Anglja — 3.22, Francja — 3.62 i Czechosłowacja 3.76 dolara.

Tak więc i w ubiegłym kwartale cena zboża w Polsce stała znacznie niżej cen światowych. Jednakże w miarę postępu waloryzacji ceny zboża w Polsce okazują tendencję zwyżkową w złocie. Cena pszenicy w grudniu w porównaniu z listopadem podniosła się z 3.13 na 3.18 dolara, zboża zaś z 1.81 na 1.85 dolara. Zwyżka to jeszcze minimalna, oznaczająca narazie raczej powstrzymanie spadku cen zboża w złocie, niż faktyczna zwyżka.

Porównanie wzrostu cen zboża i przetworów w markach polskich w porównaniu do kursu dolara w trzech miesiącach ostatniego kwartału ubiegłego roku mogłoby nasuwać zupełnie inne wnioski. Wprawdzie, w październiku 1923 r. według oficjalnych notowań giełdy warszawskiej cena żyta podniosła się tylko o 175 proc., cena mąki żytniej, siedemdziesiątki, o 163 proc., owies mniej więcej w tym samym stosunku. Jedynie jęczmień browarniany podniósł się o 331 proc. podczas gdy kurs dolara poszedł w górę o 324 proc. Jednakże już listopad wykazuje inne podwyżki, gdyż dla jęczmienia — jakieś 113 proc., dla dolara 116 proc., dla owsa natomiast zwyżka o 201 proc., mąki żytniej o 324 proc. i dla żyta 350 proc., w porównaniu z pierwszym dniem tego miesięca. Dalej na dzień 31 grudnia mielibyśmy w porównaniu z pierwszym dniem tego miesiąca następujące podwyżki: dolar — o 81.3 proc., żyto kongr. o 85.7 proc., jęczmień brow. — o 90 proc., mąka żytnia zaś 92 proc. Tak więc ostatnie dwa miesiące wykazywałyby większą procentową podwyżkę cen zboża i mąki, niż dolara na oficjalnej giełdzie warszawskiej.

Podobny obraz otrzymalibyśmy, gdybyśmy porównywali wzrost cen nie co miesiąc, porównywując ostatni dzień miesiąca z pierwszym, lecz za kwartał, biorąc porównanie cen z 31-go grudnia z dniem 1-go października 1923 roku.

Tu otrzymalibyśmy następujące cyfry procentowe: dla dolara — wzrost o 1577 proc.; dla mąki żytniej — o 1655 proc.; dla żyta — o 1758 proc. i dla jęczmienia browarnianego — o 1861 proc. Tak więc i tu mielibyśmy dowód, że w ostatnim kwartale 1923 roku ceny zbóż i ich przetworów podnosiły się szybciej, niż cena dolara.

Ten wzgląd daje nieraz powód do zarzutów, zwłaszcza ze strony osób, niezdających sobie sprawy z istoty zjawiska, jakoby ceny zboża wzrastają w sposób zupełnie nieusprawiedliwiony. Osoby te zapominają zupełnie, że czasy wojny spowodowały zupełne zachwianie cen towarów, powodując nadmierną i nie dającą się gospodarczo utrzymać zniżkę cen niektórych z tych towarów.

Podobne zarzuty możemy bardzo łatwo odeprzeć. Porównywaliśmy już ceny zboża w Polsce i zagranicą, wykazując, że zboże polskie jest daleko tańsze od zboża zagranicznego. Wprawdzie możnaby tu powiedzieć, że cena krajowa zawsze jest niższa od zagranicznej. Jednakże należy uwzględnić, że dzisiejsza różnica cen jest zbyt nieproporcjonalna, aby mogła się utrzymać. Gdybyśmy więc porównywali cenę zboża krajowego nie z ceną zagraniczną, lecz przedwojenną wewnętrzną, to i tu otrzymalibyśmy jasny obraz dysproporcji w stosunku do obecnego poziomu cen innych towarów, również pochodzenia krajowego. Tak więc, gdybyśmy cenę przedwojenną, np. ze stycznia 1914 r. wyrazili jako 1 i badali, ile razy wzrosły ceny w markach polskich poszczególnych towarów, wówczas otrzymalibyśmy, że cena zboża i mąki w końcu grudnia 1223 roku wzrosła w porównaniu z 1914 rokiem 1.369.210 razy. W tym samym czasie mięso i cukier podrożały 1.394.800 razy, skóry 1.481.700 razy, węgiel, drzewo, cement i żelazo 1.414.600 razy. Ogólne ceny hurtowe towarów podniosły się przeciętnie 1.369,210 razy. Jak więc widzimy, ceny zboża i mąki wzrosły najmniej ze wszystkich towarów, wykazując ponadto daleko idącą różnicę w stosunku do dolara, którego cena w porównaniu z rokiem 1914 wzrosła 1.499.202 razy.

Z tego widzimy, że dla oceny poziomu cen zboża, poza porównaniem z cenami światowemi, miarodajne być może tylko porównanie z rokiem 1914, nigdy zaś porównanie wzrostu cen dolara i danego towaru w jakim pojedyńczym miesiącu lub kwartale, gdyż daje to obraz błędny, nasuwający fałszywe wnioski.

Dziś, w okresie waloryzacji we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, musimy się liczyć ze zbliżeniem cen do norm światowych. Równowaga cen z przed wojny musi siłą rzeczy powrócić. Kresem wzrostu cen poszczególnych towarów jest zdolność konkurencyjna. Zdolność ta została w wielu wypadkach już utracona. Stąd trudności eksportowe i kryzys przemysłowy, spotęgowany ponadto brakiem zbytu na rynku wewnętrznym, spowodowanym przez zmniejszenie zdolności nabywczej szerokich mas. Zdolność ta podwyższy się niewątpliwie z chwilą, kiedy zostanie przywrócona dawna proporcja cen towarów między sobą oraz cen towarów do zarobków ludności. As.

Eksport i kryzys w przemyśle włókienniczym.

Przemysł włókienniczy produkuje więcej, niż obecnie wynosi wewnętrzne zapotrzebowanie na materjały włókiennicze. Stąd normalny ruch i praca tego przemysłu zależne są od zdolności konkurowania z obcym przemysłem na rynkach zagranicznych. Od czasu odbudowy tego przemysłu aż do początku roku ubiegłego tak wewnętrzne jak i zewnętrzne pierwiastki wielce sprzyjały rozwojowi eksportu tego przemysłu. Rok 1921/1922 był najpomyślniejszym dla eksportu. Eksport w tym czasie osiągnął cyfrę 50 — 60% ówczesnej wzmożonej produkcji. Stopniowo jednak wysokość eksportu malała, kurczyła się: towary nasze były za drogie na obcych rynkach, wobec czego zbyt ich był coraz trudniejszy i wkońcu zmniejszył się do 10—15% obecnej produkcji. A ponieważ i wewnetrzna konsumcja z racji ubożenia szerokich sfer społeczeństwa również się wybitnie zmniejsza, przemysł włókienuiczy znalazł się w ciężkiem położeniu niemożności zbycia swych wyrobów. To też ograniczenie ruchu fabryk obejmuje coraz większą ich ilość: wszystkie fabryki pracują 2 do 3 dni w tygodniu oraz niektóre z nich częściowo zwalniają robotników: kryzys dotknął częściowo koło 140,000 robotników.

Zastanówmy się nad tymi czynnikami, które uprzednio sprzyjały eksportowi, a które dziś odpadły, a tem samem i wywołały kryzys.

Przedewszystkiem import wspierała inflacja. I tak długo, póki wartość giełdowa marki polskiej była niższą, niż siła nabywcza jej wewnątrz kraju, — eksport rósł i potężniał: towary *tanio* *) wyprodukowane wewnątrz kraju łatwy znajdowały zbyt na obcych rynkach i skutecznie konkurowały z towarami zagranicznymi *drogo* wyprodukowanymi.

Pożyczki markowe Rządu Polskiego sprzyjały rozwojowi przemysłu wogóle, a eksportowi w szczególe.

Ciężkie warunki gospodarcze Niemiec, stabilizacja waluty czecho-słowackiej i wysoki kurs korony czeskiej tępiły ostrze konkurencji wyrobów tych na rynkach zagranicznych.

Dziś stosunki się zmieniły: wewnątrz kraju już przestaliśmy produkować tanio; robocizna, która przez długi okres pomyślnego rozwoju przemysłu włókienniczego wynosiła zaledwie połowę robocizny przedwojennej, a w wielu wypadkach nawet mniej, niż połowę, dziś prawie dorównywa parytetowi złota. Węgiel tak podrożał, iż obecnie przekroczył skalę cen przedwojennych. Przez minione cztery lata surowiec i gotowy towar przewoziliśmy na naszych kolejach — jeśli stawki kolejowe wyrazić w walucie złotej — prawie darmo. Podatków prawie nie płaciliśmy, bo wyznaczony jaki taki podatek w momencie uiszczania go — w kilku a w wielu wypadkach nawet w kilkanaście miesięcy później, równał się prawie zeru. Słowem przemysł włókienniczy przez długi okres czasu był pielęgnowany jak dziecię w kołysce, któremu wszystko dawano, prawie nic wzamian nie żądając. Dzięki tym sprzyjającym okolicznościom przemysł włókienniczy zrujnowany przez wojnę i okupantów *ku pożytkowi kraju* prawie całkowicie się odbudował.

Markowe kredyty towarowe obecnie zostały zniesione. Wyroby fabryczne zostały obłożone 2½% podatkiem obrotowym. Stawki kolejowe zostały zwaloryzowane.

Czechosłowacja przebyła już okres ciężkiego kryzysu, związanego ze stabilizacją waluty i uzdrowiwszy swą walutę przemysł jej stopniowo przygotował się do nowych warunków, stał się znów konkurencyjnym i na rynkach zagranicznych począł usuwać polskie wyroby włókiennicze.

Włoskie a po części angielskie wyroby włókiennicze walczą na równi z wyrobami czechosłowackiemi z polskim przemysłem.

W tych warunkach konkurencja polskich wyrobów włókienniczych z obcymi towarami jest wielce utrudnioną. Przemysł polski musi szukać i stosować środki zaradcze, — a Państwo już dziś obraduje nad stworzeniem dla przemysłu krajowego tych warunków, w jakich pracuje konkurencyjny przemysł zagraniczny.

Jedno z ważnych zadań, mających na celu powiększenie zbytu towarów włókienniczych, zadań bardzo często niedocenianych, — bo współdziałanie państwa w przywróceniu w kraju dobrobytu choćby przedwojennego. Po zaspokojeniu głodu — pierwszą troską ludności będzie przyodziać się *).

*) Inna rzecz, że te tanio wyprodukowane materjały dla warstw pracujących, materjalne uposażenie których przez cały dotychczasowy okres powojenny było niedostateczne, były niedostępne.

*) Niechaj drobny, niżej podany fakt z życia wzięty zilustruje, do jakiego stopnia stosowana jest w kraju wstrzemięźliwość w nabywaniu towarów włókienniczych. Pewien działacz społeczny zwiedzając internat pewnej instytucji, spostrzegł i podkreślił fakt, iż na przeszło sto sztuk schnącej bielizny darów instytucji nie było ani jednej sztuki, niepocerowanej.

Nie mamy środka płatniczego — pełnowartościowego pieniądza — nie mamy za co kupić tkanin — skąd i kryzys w przemyśle włókienniczym. Zaznaczyć muszę, iż w razie konsumcji przez ludność 27 miljonową Rzeczypospolitej Polskiej tkanin wełnianych i bawełnianych w wysokości przedwojennej, — osiągnięta produkcja wyrobów bawełnianych zaledwie w kilku procentach przekroczyłaby konsumcję krajową; produkcja zaś wyrobów wełnianych musiałaby się wzmódz, by wymagania kraju pokryć. Stąd wynik, iż dla normalnego ruchu przemysłu włókienniczego niesłychanej wagi jest dobrobyt szerokich warstw ludności. Rynki zagraniczne zaś były i są zawsze mniej pewne, gdyż utrzymanie ich zawsze zależnem jest od tysiąca najrozmaitszych przyczyn. Jednak błędem byłoby bagatelizowanie ich; naodwrót wszystkie siły zużyte być powinny dla utrzymania ich, więcej nawet, jeśli możliwe, dla rozszerzenia. Kraj nasz jest przemysłowym i geograficzne jego położenie, dobrobyt, a co więcej kultura, postęp cywilizacji wymagają, by przemysł jaknajwięcej się rozwijał, by we wszystkich dziedzinach wytwórczości nietylko pokrywał zapotrzebowanie kraju, lecz nadprodukcje wywoził zagranicę.

Przyjrzyjmy się tym rynkom, na które przemysł włókienniczy w większej lub mniejszej ilości wywozi swe wyroby. Rynkami tymi w pierwszej liczbie są—środkowa Europa i państwa półwyspu Bałkańskiego, następnie państwa bałtyckie.

(D. c. n).

Inż. L. Stanisławski.

Bank Polski.

Pieniądzem nazywamy powszechnie przyjętą miarę wartości i środek wymiany. Obok tych, istotnych swoich zadań, pieniądz spełnia jeszcze inne funkcje gospodarcze, z których najważniejszą jest — przechowywanie wartości i ułatwienie tworzenia się kapitałów.

Państwo nie powinno dowolnie tworzyć pieniędzy z papieru, lub innych rzeczy o małej wartości. Państwo oznacza wprawdzie nominalnie wartość pieniądza, ale ta nominalna wartość odpowiadać musi własnej wartości monety i w przeciwnym razie wartość nominalna pozostanie wartością fikcyjną i nie będzie całkowicie uznaną przez społeczeństwo. Państwo może nawet znakom, papierom, albo monetom z kruszców nieszlachetnych nadać wartość nominalną pieniędzy, ale nadanie takie może być skuteczne tylko wtedy, jeżeli owe znaki, papiery i t. d. opiewają na pieniądz dobry (z kruszcu szlachetnego), są na taki dobry pieniądz wymieniane i jeżeli w społeczeństwie istnieje zaufanie, że taka wymiana każdej chwili nastąpić może.

Pieniądz spełnia należycie swoje właściwe zadanie tylko wtedy, kiedy powstaje w sposób, bezpośrednio wypływający z wymiany towarowej i nie jest sztucznie tworzony przez państwo na pokrycie potrzeb skarbowych tegoż. Pieniądz zachowuje swoją dobroć wtedy, kiedy jest puszczany w obieg przez odpowiednie instytucje, do tego upoważnione, podług zasad, prawnie zastrzeżonych. Instytucje takie nazywają się bankami biletowemi, lub emisyjnemi i ich cechą istotną jest prawo wydawania banknotów, t. j. nieoprocentowanych przekazów na okaziciela, wymienianych w kasach tegoż banku na kruszec szlachetny.

Bank biletowy winien przystosowywać emisje banknotów do rzeczywistych potrzeb obiegu i kredytu. Emisja ta odbywać się winna tylko wzamian za otrzymywany przez bank kruszec szlachetny, przedstawione do dyskonta weksle, do zastawu — papiery wartościowe — wogóle przy udzielaniu pożyczek w sposób, przewidziany w statucie bankowym.

Z różnych względów uznano za pożądane, aby banki biletowe (emisyjne) były raczej oparte na akcjach instytucji prywatnych, niż publicznych; jednocześnie atoli nad bankami temi winna być rozciągnięta ścisła kontrola państwowa i społeczna. Państwo ma na zarząd tych banków wpływ bezpośredni w postaci odpowiednich nominacji. Nadanie takiej właśnie formy ustrojowej strzeże banki emisyjne od nadmiernej przewagi wpływów rządowych, lub partyjnych — a wpływy takie, jak wiemy z własnego doświadczenia, często bywają bardzo niekorzystne dla sprawy dobrego pieniądza.

W imię tych zasad i poglądów Bank Polski otrzymuje formę prawną spółki akcyjnej. Jednakowoż państwo ma wyraźnie zastrzeżone swoje wpływy. A więc uchwały walnego zebrania, dotyczące zmian statutu, wymagają zatwierdzenia władz ustawodawczych. Prezesa Banku, na wniosek rady ministrów, mianuje prezydent Rzeczypospolitej. Przeciwko wyborowi któregokolwiek członka rady Banku służy ministrowi skarbu prawo sprzeciwu. Wszyscy członkwie dyrekcji Banku podlegają zatwierdzeniu przez ministra skarbu. Prezes Banku ma prawo zawieszania uchwał rady, jeżeli wykraczają one przeciwko statutowi,

lub sprzeciwiają się interesowi państwowemu. Dla tych pewnych powodów prezes Banku może wstrzymać każde postanowienie dyrekcji aż do dyspozycji rady.

Pozatem jednak rząd, ani skarb wpływu na Bank wywierać nie może, przedewszystkiem zaś zamkniętą ma drogę do korzystania z nieuprawnionych, często nawet niezatwierdzonych jeszcze przez ciało ustawodawcze, kredytów, jak to było w stosunku do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, która jest urzędem, zależnym bezpośrednio i niemal całkowicie od ministra skarbu. Jedynie za nadany Bankowi przywilej emisji korzysta rząd z kredytu do wysokości 50 miljonów złotych. Pozatem rząd występować może wobec Banku jedynie, jako strona.

Bank Polski ma zastrzeżone w statucie szczególne uprawnienia i przywileje—a więc, przedewszystkiem, 20-letni przywilej emitowania banknotów, będących prawnym środkiem płatniczym w całem państwie. Przedłużenie tego przywileju wymaga osobnej ustawy.

Wkłady (przedewszystkiem na rachunki przekazowe) Bank Polski przyjmować będzie bez oprocentowania.

W jaki sposób odbywać się będzie emisja banknotów? Aby zapobiedz zgubnym skutkom inflacji, każdy banknot (z wyjątkiem 50 miljonowego kredytu dla skarbu) musi mieć pokrycie w złocie, lub w pierwszorzędnych walutach, albo w srebrze, według wartości w złocie. Pokrycie to wynosić musi przynajmniej 30%. Pozostała ilość banknotów powstawać może jedynie z dyskonta weksli, pochodzących z obrotów gospodarczych. Weksle t. zw. „finansowe" są tu wyłączone. Należy jednak dodać, że wymiana banknotów na złoto nastąpić może dopiero wówczas, gdy obieg pieniężny będzie całkowicie uporządkowany nietylko w Polsce, lecz i zagranicą. Moment rozpoczęcia wymiany ustalony będzie przez rząd w porozumieniu z radą Banku.

Pożyczki, udzielane na zastaw złota i srebra, papierów wartościowych o stałem oprocentowaniu, weksli i walut — nie wchodzą do zabezpieczenia biletów Banku, czyli, że mogą być udzielane tylko z funduszów wkładowych. Stopa procentowa od tych pożyczek ma być conajmniej o jeden procent wyższa od stopy dyskontowej. Dyskonto weksli odbywa się w całem państwie według jednolitej stopy, ogłoszonej w *Monitorze Polskim*.

Dla utworzenia spółki akcyjnej pod nazwą „Bank Polski" musi być zebrany kapitał akcyjny w sumie 100 miljonów złotych polskich (1 złoty = 1 złotemu frankowi), podzielonych na miljon akcji po 100 złotych każda. Udział skarbu w zapisach na akcje nie jest przez statut wyłączony, lecz ani dla skarbu, ani dla zachowania charakteru spółki prywatnej nie jest pożądany. To też społeczeństwo, domagające się utworzenia banku emisyjnego, prywatnego, powinno jaknajszybciej rozebrać akcje, aby rząd nie był zniewolony przystąpić z większym udziałem.

Wpłaty z tytułu zapisów na akcje przyjmowane będą nie w markach polskich, lecz w złocie, lub w walutach wysokocennych. Monety złote nie mogą być uszkodzone. Zapisy trwać będą do 31 marca r. b. Wpłaty przyjmują oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Czas rozpoczęcia czynności Banku Polskiego, t. j. emisji banknotów, opiewających na złote polskie, nie jest ściśle oznaczony i podług przypuszczeń, nastąpić może za kilka miesięcy. Będą wtedy w obiegu dwie waluty: złotowa i markowa, gdyż marki polskie nie będą mogły być odrazu wycofane z obiegu; niewątpliwie jednak ilość będących w obiegu marek będzie się stopniowo zmniejszała, na ich miejsce zaś wchodzić będą złote polskie.

Wprowadzenie do obiegu naszej, nowej waluty o wartości stałej mieć będzie duże znaczenie nawet przed nadejściem upragnionej chwili całkowitej sanacji naszego obiegu pieniężnego. Waluta złotowa wpłynie uzdrawiająco na kredyt, ułatwi i umożliwi oszczędzanie, przez co przyczyni się do tworzenia kapitału, którego brak tak bardzo obecnie odczuwać się daje. Zmniejszy się też nadmierna konsumcja, będąca, w dużym stopniu, wynikiem praktykowanej dotychczas „ucieczki od marki polskiej".

P. S.

Działalność P. K. O. w 1923 r.

Jedną z głównych trudności ponoszonych przy sanacji skarbu jest brak gotówki w państwie i złączona z tem ściśle konieczność udzielania kredytów przemysłowych przez państwo pod grozą kryzysu gospodarczego, a co za tem idzie, pogorszenia naszego bilansu handlowego. Brak proporcji pomiędzy zdolnością majątkową a płatniczą obywateli utrudnia w wysokiej mierze ściąganie podatków, a więc doprowadzenie budżetu do równowagi.

Dla zaspokojenia normalnych potrzeb rynku kredytowego produkcji i wymiany potrzeba w Polsce około 200 miljonów dolarów w polskich markach obiegowych. Na 1 listopada r. ub. posiadaliśmy marek pol. w obiegu zaledwie na sumę 23 miljonów dolarów.

Brak kapitałów obrotowych, potęgowany przez powszechnie stosowaną u nas wadliwą technikę obiegu pieniądza, wywołuje trudność kredytu i sprowadza zaburzenia w organizmie gospodarczym państwa.

Czek jest niejako surogatem banknotu, nadaje on banknotom znacznej elastyczności i rozmnaża ich ilość w obiegu, bez powiększania klęski inflacji.

Brak ustawodawstwa czekowego, obowiązującego na całem terytorjum Rzplitej utrudnia łagodzenie krzysu finansowego, jaki przeżywamy i utrudnia szersze stosowanie czeku.

Instytucjamy, stanowiącemi centrale obrotu czekowego, są pocztowe kasy oszczędności. W polsce rozwija P.K.O. swą pożyteczną działalność od marca 1919 roku.

Dzięki szerokiej inicjatywie, P.K.O. stała się instytucją w życię gospodarczem Polski nieodzowną, stała się pierwszorzędną placówką finansową, głęboko sięgającą we wszelkie przejawy ustroju gospodarczego i finansowego państwa. Z placówki, mającej regulować obrót pieniądza w państwie przez wprowadzenie obrotu czekowego, P.K.O. stała się najistotniejszą współpracownicą szeregu zagadnień nieodłącznych do rozwoju gospodarczego młodego organizmu państwowego Polski. Zadania i cele P.K.O., te pierwotne i stosowane wszędzie na zachodzie, są powszechnie znane. P. K. O. w Polsce w obliczu przesileń walutowych i kryzysów gospodarczych stanęła do pracy, aby stan posiadania ekonomiczny narodu podtrzymać. A czyniła to w tym rozumieniu, iż stanowiąc rezerwuar płynnego pieniądza, nie może ograniczyć się do roli biernej, przeciwnie — odpowiednio kierując strumieniami gotówki, zasila nasz przemysł, samorządy, spółdzielnie i rolnictwo niezbędnym kapitałem obrotowym. P.K.O. stanowi obecnie jedyne źródło zdrowego kredytu, kapitały bowiem przez P.K.O. gromadzone, powstałe nie z nowych emisji, lecz przez wzmożony obrót bezgotówkowy, stanowią oszczędności społeczne, które w formie lokat, udzielanych na potrzeby naszego życia gospodarczego, do społeczeństwa wracają.

Rezerwa ta wynosi około 10% ogólnej sumy banknotów w obiegu. Na dzień 27 grudnia 1923 roku suma wkładów w P.K.O. w obrocie czekowym (saldo na kontach) wynosiła Mk. 8,427,832 miljonów marek.

Ogólny obrót w P.K.O. wynosi miesięcznie od 55 — 68% obiegu banknotów.

Same obroty bezgotówkowe stanowią ponad 30% obiegu w stosunku miesięcznym, znaczy to, iż działalność P.K.O. wpływa na obniżenie emisji o jedną trzecią.

Poważne te rezultaty osiągneła P.K.O. pomimo stosunkowo małego zrozumienia roli P.K.O. przez państwo i społeczeństwo. P.K.O. bowiem liczy uczestników obrotu czekowego zaledwie 40,081 osób. Nadto pewne usterki ustawy o P. K. O. nie pozwalają rozwinąć działalności w kierunkach, do których jest ona całkowicie przygotowaną i które objąć musi.

Przedewszystkiem więc P.K.O. winna uzyskać prawo wykonywania zleceń giełdowych na papiery dywidendowe, prawo inkasa weksli i wszelkich należytości swych klijentów, przekazywania pieniędzy za granicę państwa, prawa dewizowe i t. p. P.K.O. bowiem jest instytucją państwową, hamującą zapędy banków i rzeczywiście regulującą, obieg pieniądza w państwie.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Produkcja jedwabiu sztucznego w Polsce.

W Polsce rozwija się produkcja jedwabiu sztucznego, czyniąc postępy nietylko pod względem ilości, lecz również pod względem jakości towaru. Tomaszowska fabryka sztucznego jedwabiu produkuje rocznie 360 tys. klg. jedwabiu kollodjonowego i 80 tys. klg. wiskozowego, zatrudniając przeszło 4 tys. robotników. Do niedawna sprowadzano surowiec do wyrobu jedwiabiu wiskozowego z zagranicy, obecnie jednak fabryka celulozy we Włocławku produkuje odpowiedni gatunek celulozy, nadający się do wyrobu sztucznego jedwabiu wiskozowego.

Fabryka przerabiania kości.

Obecnie istnieje w Polsce 17 fabryk przerabiających kości. Fabryki te zatrudniają 500 robotników. Według danych z 5 fabryk przerobiono w nich w ciągu 2 miesięcy 892 tony kości i 244 ton śrutu kostnego oraz 501 ton odpadków skórnych; z surowca tego produkowano 579 ton mąki kostnej, 553 ton superfosfatu kostnego, 30 ton łoju kostnego, przerobionego następnie na stearynę, oliwę i glicerynę, 85 ton kleju kostnego i skórnego i 14 ton żelatyny.

Z przemysłu zapałczanego.

Nasz przemysł zapałczany przed wojną nie pokrywał całkowicie nawet zapotrzebowania krajowego, wynoszącego 120 tysięcy skrzyń po 5000 pudełek. W ciągu 5 lat istnienia niepodległej Polski, przemysł ten doszedł do takiego stopnia rozwoju, że obecnie nietylko pokrywa całkowicie potrzeby wewnętrzne, lecz posiada znaczną nadwyżkę na wywóz, produkcję bowiem naszego przemysłu zapałczanego obliczyć można na 200 tysięcy skrzyń rocznie. Bez eksportu, który musi wynosić około 40 proc. produkcji, nasz przemysł zapałczany istnieć nie może. Eksport ten do krajów zachodnich, jak również na Bałkany, wymaga bardzo poważnego przygotowania (np. dostawy dla monopolów państwowych mogą być osiągane tylko przy zaofiarowaniu większych ilości). Wobec tego—w celu skoordynowania wywozu i ułatwienia obrony przed konkurencją zagraniczną (gdzie istnieje wszechświatowy trust z przemysłem szwedzkim na czele), koniecznem było utworzenie w Polsce dość silnej jednostki wytwórczej, któraby i pod względem organizacyjnym, i pod względem przystosowania się do potrzeb rynku zewnętrznego mogła sprostać zadaniu, dla młodego przemysłu zapałczanego dość trudnego, gdyż dopiero od lat kilku wywozimy zapałki.

W tym celu dnia 1 sierpnia 1923 r. sfuzjowano następujące fabryki zapałek: Spółka akcyjna przemysłu zapałczanego i drzewnego „Błonie", zakłady przemysłowe „Mszczonów", W. Nowakowski, P. Czerski i sp., pierwsza wielkopolska fabryka zapałek braci Stabrowskich, Tow. akc. Poznań, (dwie pierwsze fabryki istniały już przed wojną, ostatnia powstała po wskrzeszeniu Polski).

Kapitał w tych przedsiębiorstwach jest czysto polski, pracuje w nich około 1700 robotników i pracowników biurowych, wytwórczość zaś sfuzjowanych przedsiębiorstw przekracza jedną trzecią całej produkcji naszego przemysłu zapałczanego, t. j przeszło 80 tysięcy skrzyń. Dążeniem zjednoczonych obecnie fabryk jest, aby 40—50 proc. całej produkcji sprzedawać na wywóz. W tym kierunku już pierwsze miesiące wspólnej pracy dały wyniki dodatnie Zjednoczone fabryki wywożą nietylko do Anglji, Danji i Holandji, ale objęły 50 proc. dostawy 6-o miesięcznej dla monopolu rumuńskiego.

Produkcja żelaza w Polsce.

Ze sprawozdania zjednoczonych hut wynika, że produkcja w 1922—1923 r. wyniosła 124,980 ton żelaza surowego, czyli o 3562 tony więcej, niż w roku 1921—1922 304,832 tony stali, czyli o 23,267 ton więcej; 14,243 tony wszelkich odlewów, względnie o 2754 ton więcej; 223,239 ton żelaza walcowanego, to jest o 14,180 ton więcej i 20,273 tony rur walcowanych, czyli również o 2375 ton więcej niż w 1921 — 22 r. Przytoczony wzrost produkcji przypada właśnie na okres, w którym Górny Śląsk należy do Polski, co najlepiej dowodzi, że pomimo pierwotnych trudności, wytwórczość Górnego Śląska po przyłączeniu go do Polski nie spada, ale się wydatnie rozwija. Ilość zatrudnionych robotników i urzędników wzrasta również, bo gdy w lipcu 1922 roku wynosiła 30,783 osoby, we wrześniu roku 1923 wynosiła już 34,126 osób.

Stinnes kupuje polskie młyny.

Dowiadujemy się, że Stinnes skupuje młyny w Małopolsce, które zaopatrują w mąkę Górny Śląsk. Młyny te są wzorowo urządzone, koszty produkcji są stosunkowo niewielkie. nie mniej jednak cena przemiału jest znacznie wyższą, niż w Poznańskiem i w Kongresówce.

Usunięcie trudności w przemyśle węglowym.

Jak się dowiadujemy kryzys w przemyśle węglowym, pozostający w związku z projektowaną redukcją zamówień węglowych przez polskie kolejnictwo został pomyślnie zażegnany. Albowiem na skutek przedłożonych przez radę zjazdu przemysłowców górniczych sprawozdań o groźnej sytuacji w przemyśle węglowym ministerstwo kolei żelaznych otrzymało z ministerstwa skarbu większe dotacje, które pozwolą uregulować należytości z kopalniami. W ten sposób kopalnie uzyskają możność terminowego uregulowania zaliczek robotniczych i uniknięcia starć, które zwłaszcza w zagłębiu Dąbrowskiem na tem tle już się dały we znaki.

Produkcja Zakładów w Chorzewie.

Państwowe Zakłady Chorzewskie na Górnym Śląsku zamierzają w sezonie wiosennym 1924 r. wypuścić na rynek syntetyczną saletrę chilijską wapniową i amonową, oraz inne produkcje jak kwas azotowy, amoniak skroplony, tlen, azot, które zawsze łatwy zbyt znajdują — nawet w sezonie dla nawozów martwych. Obok tego aktualna konjunktura handlowa wysunęła naprzód sprawę sprzedaży karbidu, który przedtem traktowany był tylko jako półprodukt dla własnej dalszej przeróbki.

Zastój w przemyśle metalowym.

W związku z przeżywanym kryzysem w przemyśle metalowym znaczna ilość fabryk zredukowała pracę do trzech dni w tygodniu lub przeprowadziła redukcję robotników.

Uruchomienie Wielkich Pieców Ostrowieckich.

W ostatnich dniach zostały uruchomione Wielkie Piece Ostrowieckie. W związku z tem zostało zatrudnionych 500 robotników.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Stosunki handlowe z Rumunją.

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Galaczu, mając na względzie duże znaczenie tego miasta, jako centrum importowego dla całej Rumunji oraz tranzytowego na Wschód, zwrócił się do polskich firm z propozycją utworzenia tam „stałego pokazu wzorów przemysłu polskiego". Liczne firmy zgłosiły wówczas gotowość nadesłania swych próbek i wzorów, dotychczas jednak z wyjątkiem kilku, żadna z nich nie poczyniła w tej sprawie jakichkolwiek kroków. Świadczy to o złem zrozumieniu własnych interesów, ponieważ skompletowanie zainicjonowanego „stałego pokazu wzorów polskich" wielkie może przynieść sukcesy naszemu przemysłowi rodzimemu.

Izba Handlowa w Temeszwar zwróciła się do polskiego Min. Przemysłu i Handlu z propozycją utworzenia przedstawicielstw firm polskich w różnych miejscach Rumunji, a nie, jak dotychczas, tylko w Bukareszcie. Min. Przemysłu i Handlu podziela opinję wspomnianej Izby i prosi o zwrócenie uwagi zainteresowanym firmom na propozycję Izby w Temeszwar.

Nasz handel z Japonją.

Po zawarciu trakt. handl. z Polską Japończycy wykazują coraz to konkretniejsze zainteresowanie się kwestją handlu z Polską. To też Polska zajmuje wśród 17 europejskich państw 10 miejsce, wyprzedzając Czechosłowację i Austrję. Zaś pierwszy kwartał 1923 r. wykazuje 300 tys. yen obrotu (importu) z Polski. Należy zaznaczyć przytem, że import nasz obejmował wyłącznie niemal wyroby włókiennicze (przędzę wełnianą). Import w drugim kwartale obejmował już drzewo, cement, sól i maszyny.

Eksport tkanin polskich.

Najpoważniejszym odbiorcą naszych tkanin była w pierwszej połowie 1923 r. Rumunja, do której wywieziono 3,273 ton, następnie Austrja (1,025 ton), trzecie miejsce zajmują Niemcy (582 ton) czwarte Łotwa, (wreszcie Rosja (100 ton).

Polsko-gdański obrót handlowy.

Wskutek zwiększonego dowozu z Polski produktów rolnych i bydła, ceny żywności w Gdańsku znacznie spadły. Rolnictwo gdańskie jest wskutek tego w sytuacji krytycznej. Uprawa buraków cukrowych, dla której istnieją korzystne warunki ze względu na możliwość wywozu cukru, również przestaje się opłacać z powodu przymusowej gospodarki cukrowej. Wobec tego przedstawiciele rolników gdańskich usilnie zabiegają o zatamowanie wolnego obrotu handlowego między Gdańskiem a Polską. W związku z tem należy stwierdzić, że zabiegi te, są skazane z góry na niepowodzenie wobec istnienia konwencji polsko-gdańskiej, znoszącej wszelkie ograniczenia w tej dziedzinie.

Z rynku metalowego.

Związek Polskich Hut Żelaznych ustalił, począwszy od dnia 24 stycznia r. b. aż do odwołania, następujące ceny na wyroby walcowane w złotych polskich równych frankowi złotemu:

1) żelazo handlowe—26 gr., przy zamówieniach mniejszych cena wyższa o 2%;

2) bednarka zimno walcowana 52 gr., bednarka gorąco walcowana 30 gr.;

3) drut 32 gr.;

4) blachy 33 gr.;

5) żelazo uniwersalne 31 gr.

Wszystko za 1 klg. loco wagon huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagonowych.

Do powyższych cen zasadniczych doliczane są dopłaty, obowiązujące w dniu wysyłki.

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,50 do 0,56 złp. za 1 kg. loco fabryka, licząc złp. podług urzędowego kursu franka złotego.

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 1 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na:

1) armaturę mosiężną 2 zł. 90 gr.

2) armaturę bronzową 3 zł. 50 „

3) armaturę fosforobronzową 3 zł. 85 gr.;

4) odlew mosiężny galanteryjny 4 zł. 30 gr.

Ceny te rozumieją się za 1 kg., licząc złoty polski równy frankowi złotemu według kursu urzędowego.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 100 kg. franco wagon Warszawa:

711×1 422×0.5 mm. 90 zł.
711×1 422×0,525 mm. 82 zł.50 gr.
711×1 422×0,55 mm. 80 zł.
1 000×2 000×0,5 mm. 90 zł.
1 000×2 000×0.55 mm. 85 zł.

Ceny te rozumieją się za 100 kg., licząc złoty polski równy frankowi szwajcarskiemu według kursu giełdowego.

Ceny artykułów elektrotechnicznych

Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych m. st. Warszawy notuje od dn. 10 stycznia r. b. następujące ceny artykułów do oświetlenia elektrycznego, które obowiązywać będą do odwołania:

1) Żarówki 110 i 120 w. do 50 świec, gruszki jasne jednowat. 1 zł. 20 gr.

2) Żarówki 220 woltów do 50 świec, gruszki jasne jednowat. 1 zł. 50 gr.

3) Sznur miedziany 2×0,75 mm. kw. w gumie I gatun., metr 60 gr.

4) Sznur miedziany 2 × 1 mm. kw. w gumie I gatun., metr 70 gr.

5) Korki bezpiecznikowe do 10 amp., normalne 40 gr.

6) Gniazda wtyczkowe 1 zł. 20 gr.

7) Wtyczki porcelanowe 50 gr.

8) Wyłączniki 2 amp. 85 gr.

9) Przełączniki 4 amp. na ścianę lub wyłączniki pod tynk 1 zł. 35 gr.

10) Oprawki bez kurka 65 gr.

11) Oprawki z kurkiem 1 zł. 15 gr.

Ceny powyższe dotyczą artykułów według norm przedwojennych. Złoty polski równy frankowi szwajcarskiemu według najwyższego kursu giełdy warszawskiej

Wystawa przemysłu polskiego.

W kołach kupiectwa polskiego w Gdańsku nie przestaje budzić zainteresowania projekt stworzenia stałej wystawy wzorów przemysłu polskiego w Gdańsku. Stosunki handlowe polsko-gdańskie i znaczenie Gdańska jako jedynego portu a zarazem jedynego dostępu do szerszego świata kupieckiego zamorskiego — prą do zrealizowania tej myśli. Grupa kupców gdańskich zamierza już w najbliższym czasie rozpocząć prace przygotowawcze około zorganizowania stałej wystawy wzorów.

KRONIKA FINANSOWA

W sprawie waloryzacji kredytów dyskontowych.

Wbrew pogłoskom, które kolportowane były w ostatnich dniach przez niektóre dzienniki warszawskie, dowiadujemy się ze źródła najzupełniej kompetentnego, że w najbliższej przyszłości nie jest zamierzone zwaloryzowanie kredytów dyskontowych P. K. K. P. Niejasna redakcja ustawy o stałym mierniku wartości wywołać mogła pewne nieporozumienia w tej dziedzinie. Faktycznie jednak żadnej zmiany w systemie kredytów, udzielanych przez P. K. K. P., ustawa rzeczowa nie wprowadziła. Kredyty na zastaw towarów etc. były bowiem już poprzednio zwaloryzowane, kredytów zaś reportowych P. K. K. P. nie udziela. Zwaloryzowanie kredytu dyskontowego wreszcie — musiałaby poprzedzić reforma dotychczasowego ustawodawstwa wekslowego w tym sensie, że weksle opiewać będą na złote polskie. Reforma ta narazie uskuteczniona być nie może.

Projekt wypuszczenia obligacyjnej pożyczki kolejowej.

Jak się dowiadujemy, ministerstwo skarbu opracowuje projekt o wypuszczeniu I-ej serji 10 proc. pożyczki kolejowej obligacyjnej. Pożyczka ta ma być wypuszczona na sumę 100 miljonów franków złotych i spłacona po upływie lat 10-ciu. Pożyczka będzie użyta na cele rozbudowy sieci kolejowej w Polsce oraz na remont i zakup taboru. Zabezpiecza się pożyczkę całym majątkiem ruchomym i nieruchomym kolei państwowych w szczególności dochodami kolei. W tym celu majątek ten ma być szczegółowo zinwentaryzowany.

Bank emisyjny.

P. Stanisław Karpiński, wobec powołania go na stanowisko prezesa organizacyjnego komitetu Banku emisyjnego, złożył mandat prezesa i członka rady naczelnej Związku Banków w Polsce.

Wpisy hipoteczne i obieg wekslowy w złotych.

W najbliższych dniach złożony będzie radzie ministrów projekt rozporządzenia p. prezydenta Rzeczypospolitej, umożliwiający wpisy hipoteczne i obieg wekslowy w złp.

Wysokość wpłat na konto zagraniczne w P. K. O.

Ministerstwo skarbu ustaliło maksymalną wysokość jednorazowej wpłaty na konta uczestników P. K. O., mających stałe miejsce zamieszkania za granicą państwa (firmy zagraniczne), na 10 miljonów marek.

Podwyższenie opłaty manipulacyjnej w P. K. O.

Od dnia 1 lutego r. b. P. K. O. podwyższa opłatę manipulacyjną w obrocie czekowym do 50,000 mk. od każdej dopisanej lub odpisanej pozycji na koncie uczestnika.

Obcowalutowa pożyczka wewnętrzna.

Jak się dowiadujemy, min. skarbu opracowuje projekt emisji specjalnej pożyczki wewnętrznej za walutę obcą. Ma to być jeden ze środków kredytowych rządu na okres przejściowy. Niezależnie od tego, jak już wiadomo, skarb wprowadził bony podatkowe oraz 10% obligacje kolejowe.

Obroty izby rozrachunkowej w Warszawie.

Dokumenty przedstawione do rozrachunku od dnia 21 grudnia ub. roku do dnia 31 grudnia ub. r. opiewają na sumę ogółem mk. 1,395,437,591,000. W tym samym okresie w r. 1922 suma ta wynosiła ogółem mk. 31,469.1 0,807,56. Ogólna suma przedstawionych do rozrachunku dokumentów od 2-go stycznia 1923 r., wynosi marek 12,193,468,539 379,80 i wykazuje w stosunku do sumy marek 678,063,811,527,76 fen., z takiegoż okresu czasu roku poprzedniego zwyżkę w sumie marek: 11,515,404,727,852,00.

Czeki zagraniczne.

Monopol co do przekazywania czeków na zagranicę przez PKKP. został zniesiony. Z prawa tego korzystać mogą inne banki.

Waloryzacja kredytów.

Rada ministrów uchwaliła wniosek nagły p. ministra skarbu w sprawie zastosowania stałej jednostki do kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe.

Według rozporządzenia tego udzielanie i prolongowanie kredytów przez instytucje kredytowe, prawa publicznego oraz wszelkie inne instytucje państwowe i samorządowe zarówno osobom prywatnym, jak instytucjom i przedsiębiorstwom państwowym i samorządowym winno być dokonywane w złotych na zasadach następujących:

a) sumy zobowiązań we wszelkiego rodzaju dokumentach i aktach prawnych powstałych z udzielania lub prolongowania kredytów przez wspomniane instytucje, nie wyłączając weksji i wpisów do ksiąg hipotecznych będą wyrażane w złotych:

b) wypłata, lub spłata przyznanych kredytów będzie dokonywawane w markach polskich:

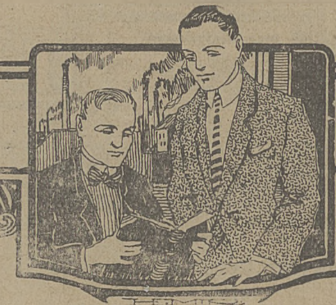
c) przepisy powyższe stosują się analogicznie do procentów i prowizji wszelkich kosztów, związanych z wydaniem i spłacaniem pożyczek oraz do pożyczek hipotecznych i wszystkich innych pożyczek terminowych, udzielonych i prolongowanych po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, oraz udzielonych przed tym dniem z zachowaniem przewidzianych w odpowiednich umowach terminu wypowiedzenia.

Weksle markowe mogą być przyjmowane do dyskonta tylko w ciągu 3-ch tygodni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Nowa stopa procentowa w P.K.K.P.

P. K. K. P. podaje do wiadomości, że w porozumieniu i za zgodą ministerstwa skarbu podwyższoną została, począwszy od d. 25-go stycznia oficjalna stopa procentowa na 96% w stosunku rocznym od kredytów markowych, a więc od weksli z terminem 3-miesięcznym, pożyczek na zastaw papierów wartościowych instytucji prywatnych i od pożyczki dolarowej oraz od rachunku otwartego kredytu i pożyczek towarowych. Ponadto zaliczoną zostaje od powyższych kredytów, których stopa procentowa uległa podwyżce prowizja w wysokości 50% od rachunkowo przypadających odsetek, czyli 49% w stosunku rocznym. Stopa procentowa dla kredytów zwaloryzowanych ustalono równocześnie nastałą 9%. Doliczana dotychczas na rachunkach otwartego kredytu i od pożyczek towarowych prowizja w wysokości ½% w stosunku kwartalnym pozostaje nadal w mocy.

Kronika Ustawodawcza.

Podatek dochodowy.

Celem ustalenia w sposób niewątpliwy postępowania przy potrącaniu w roku 1924 podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, a w szczególności od dodatków drożyźnianych, wypłacanych w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty poborów stałych — ministerjum skarbu wyjaśnia, jak następuje:

Gdy wypłata dodatku drożyźnianego, lub innych dodatkowych wynagrodzeń perjodycznych, następuje w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty poborów stałych, wówczas, celem ustalenia stopy procentowej podatku od dodatku drożyźnianego, lub innych wynagrodzeń dodatkowych, należy za podstawę przyjmować obliczoną w stosunku rocznym sumę wypłaconego już wynagrodzenia stałego i omawianych wynagrodzeń dodatkowych. Ustalona w ten sposób stopa procentowa służy do obliczenia podatku od dodatkowych wynagrodzeń i nie może mieć wpływu na podwyższenie potrąconego podatku od wypłaconych już stałych wynagrodzeń.

Przykład.

Pracownikowi wypłacono w dniu 1 stycznia 1924 r. tytułem miesięcznego wynagrodzenia stałego sumę 500,000,000 mk., od której potrącono, według skali, podanej w okólniku ministerjum skarbu z dn. 18 grudnia 1923 r. (L. D. P. 10402 II 23 przypadający podatek w wysokości 7,000,000 mk.) według stopy procentowej 1,4%. W dniu 15 stycznia 1924 r. wypłaca się temuż pracownikowi dalsze dodatkowe wynagrodzenie perjodyczne (miesięczny dodatek drożyźniany) np. w kwocie 100,000,000 mk. Celem obliczenia stopy procentowej podatku od tego ostatniego wynagrodzenia przyjmuje się wypłacone już 1-go stycznia 1924 r. 100,000,000 mk., razem 600.000,000 mk. $\times$ 12 = 7,200,000,000 mk., od sumy tej według skali, oznaczonej w wymienionym okólniku ministerjum skarbu z dnia 18 grudnia 1923 r., przypada stopa procentowa 1,7%.

Służbodawca winien przy wypłacie wynagrodzenia dodatkowego w dniu 15 stycznia 1924 r. w kwocie 100,000,000 mk. potrącić podatek w kwocie 1,700,000 mk.

II. Pracownikowi, o którym mowa w przykładzie pierwszym, w dniu 20 stycznia 1924 r. wypłaca się: 1) dalsze uzupełnienie miesięcznego wynagrodzenia w kwocie 50,000,000 mk., 2) renumenerację lub zapomogę jednorazową w kwocie 200,000,000 mk.

Celem ustalenia stopy procentowej od tych ostatnich wynagrodzeń, przyjmuje się wypłacone w dniu 1 stycznia i 15 stycznia wynagrodzenie 600,000,000 mk. + wypłacone 20 stycznia 1924 roku 50,000,000 mk. razem 650,000,000 mk. $\times$ 12 = 7,800 000,000 mk. Do tej kwoty dodaje się wynagrodzenie jednorazowe, wypłacone 20 stycznia 1924 roku, co stanowi sumę 8,000,000,000 mk. Ponieważ stopa procentowa od 8,000,000,000 mk. wynosi według skali, podanej w wymienionym okólniku ministerjum skarbu z dnia 18 grudnia 1923 roku 2%, przeto, przy wypłacie od powyższych wynagrodzeń w dniu 20 stycznia 1924 roku w kwocie 250,000,000 mk. podatek, przypadający do potrącenia wynosić będzie 5,000,000 mk.

Inwentaryzacja przedsiębiorstw państwowych.

Ogłoszono uchwałę komitetu ekonomicznego ministrów z dn. 24 grudnia 1923 r. w przedmiocie inwentaryzacji i zasad finansowania przedsiębiorstw państwowych.

Wszystkie przedsiębiorstwa i zakłady państwowe rozporządzać będą, począwszy od d. 1 stycznia r. z. aż do odwołania bilansy oraz rachunki zysków i strat w złotych frankach, których średni kurs dla poszczególnych miesięcy zakomunikuje ministerjum skarbu.

Wierzytelności i długi, przejęte z poprzedniego okresu, mają być przeliczone według kursu złotego franka w dniu rozpoczęcia danego okresu, powstałe zaś w ciągu okresu sprawozdawczego, według średniego kursu złotego franka we właściwym miesiącu.

Rok gospodarczy wszystkich przedsiębiorstw i zakładów państwowych zaczyna się z dniem 1 stycznia i kończy się 31 grudnia każdego roku.

Całkowity majątek i inwentarz wszystkich państwowych zakładów i przedsiębiorstw ma być ustalony i przeszacowany w złotych frankach na dzień 1 stycznia 1924 roku.

Podatek obrotowy we frankach złotych.

Na mocy rozporządzenia ministra skarbu z d. 18 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. № 134 poz. 1,112) wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do prowadzenia ksiąg od obrotu winny, począwszy od d. 1 stycznia 1924 r. dokonywać zamknięć miesięcznych w księgach obrotu w markach polskich z przeliczeniem na franki złote, według średniej wartości franka złotego za dany miesiąc. Średnia wartość franka złotego będzie urzędowo ogłaszana w rozporządzeniach ministra skarbu. Po raz pierwszy należy dokonać wyżej wymienionego zamknięcia za styczeń r. b.

Waloryzacja podatku dochodowego.

Wszystkie podatki pośrednie, zarówno w opodatkowaniu akcyzowem, jak i monopolowem, są zwaloryzowane rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 24 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. nr. 137, poz. 1148) drogą przerachowania ostatnio obowiązujących stawek podatkowych na marki złote. Opodatkowanie pośrednie w Polsce przedstawia się, jak następuje: *cukier* — 35 fr. zł. od 100 kgr.; *zapałki* — 0,01 fr. zł. od pudełka, zawierającego do 60 sztuk; *piwo* — 0,2833 fr. zł. od jednego litra 4% piwa; *spirytus* — 2,20, względnie 2,30 fr. zł. od jednego litra 100°) spirytusu; *wino musujące* — 2,20 fr. zł. od flaszki 850 cm.³), wina gronowego 1,10 fr. zł. od flaszki wina owocowego; *wino*—20% ceny sprzedażnej; *węgiel* —10 do 25% ceny; *drożdże prasowane*—0,60 fr. zł. od jednego kilogramia krajowych. 0,70 fr. zł. od zagranicznych: *kwas octowy* — 0,30 fr. zł. od jednego kilograma; *olej skalny* (nafta)—13,65 fr. zł. od 100 kgr. oleju o gęstości 750—765°): *sól* (tylko w b. dzielnicy pruskiej) — 7 fr. zł. od 100 klg.; *tytoń* (w sprzedaży)—cygara od 0,09 do 0,40 fr. zł. za sztukę; papierosy od 0,015 do 0,080 fr. zł. za sztukę, tytunie od 7 do 50 franków złotych za kilogram.

Ceny artykułów monopolowych ulegają zmianie co tydzień według kursu franka złotego, ogłaszanego w piątek, i obowiązują od następnego poniedziałku do niedzieli włącznie.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Wywóz spirytusu.

Z Paryża donoszą: W związku z rozporządzeniem rządu francuskiego z dn. 28 lutego roku zeszłego , ustanawiającem, aby do benzyny, używanej do samochodów było dodawane 10 proc. spirytusu, państwowy monopol sprzedaży spirytusu znajduje nowe ujście dla nagromadzonych zapasów, pochłaniające około 8 0,000 hektolitrów rocznie. Ponieważ zapasy rządowe w końcu roku zeszłego wynosiły 742,800 hektolitrów, będą one całkowicie wyczerpane przed upływem bieżącego roku. Z uwagi na to, iż we Francji produkcja spirytusu ze zboża zmniejszyła o 54 proc., a z melasy o 48,5% wskutek zbyt nizkich cen wyznaczonych przez państwo przy zakupie spirytusu od dystylatorów, cena ta wynosi obecnie 83 fr. 70 cent. za hektolitr, prawdopodobne jest powstanie niedoboru, co wytworzyłoby pewne możliwości zbytu spirytusu polskiego we Francji, przytem cena wynosićby mogła około 83 fr., t.j. między ceną, płaconą obecnie przez rząd producentom, a pobieraną od odbiorców spirytusu.

O sanację skarbu we Francji.

Z powodu dalszego spadku franka rząd francuski przygotował ostre środki zaradcze. Jak donosi londyński „Daily Mail", rząd francuski projektuje następujące zarządzenie: 1) nałożenie nowego specjalnego podatku, który ma przynieść 100 miljonów funtów sterlingów rocznie. 2) sprzedać te monopole państwowe, które pod zarządem państwowym nie opłacają się. 3) zaprowadzić daleko idące oszczędności.

Finanse Francji.

Wpływy na pokrycie budżetu w grudniu r. ub. wyniosły 2.272 miljonów franków, czyli wzrosły o 227 miljonów w porównaniu z grudniem 1922 r. Dochody normalne 1923 r. wynosiły 21.520 miljonów, czyli wzrosły o 3.237 miljonów w porównaniu z dochodami w roku ubiegłym; podatek od obrotu wyniósł 3.015 miljonów, czyli wzrósł o 735 miljonów. Zaległości podatkowe wyniosły 4.270 miljonów, przekraczając o 1.175 miljonów przewidywawnia budżetowe.

Wszechświatowe zapasy platyny.

Według ogłoszonych niedawno przez „Compagnie Industrielle de Platin" w Paryżu cyfr, rozporządzalny wszechświatowy zapas platyny Stanów Zjednoczonych wynosił na początku r. 1922-go 65,000 uncji wobec 47,000 uncji na początku r. 1921. „Deutsche Optische Wochenschrift" donosi wszakże z wiarogodnego źródła, że wspomniane Tow. paryskie kontrolowało wszechświatową produkcję platyny tylko do wybuchu wojny. Rosyjskie kopalnie platyny są dzisiaj wywłaszczone i należą do państwa rosyjskiego. Według Wszechrosyjskiej Rady Gospodarczej eksploatacja platyny na Uralu przyniosła w ciągu 11 miesięcy (od października 1922 do września 1923 r.) 6 i pół puda.

Ruda, jaka w ostatnich latach ukazała się na rynku, była przeważnie szmuglowana z Rosji i dla każdego nabywcy dostępna. Niemiecki przemysł platynowy nie podlega też z tego powodu narazie kontroli „Comp. Ind. de Platin". Rozporządzalny zapas platyny w St. Zjednoczonych wynosi, według oszacowania niemieckich fachowców około 5,000 klgr. czyli 155,000 uncji angielskich.

W sprawie zawarcia traktatu włosko-czeskosłowackiego.

„Tribuna" donosi, iż prowadzone w Rzymie rokowania w sprawie zawarcia traktatu włosko-czeskosłowackiego nie zostaną zakończone przed końcem lutego. W związku z tem również pertraktacje z Austrją nie ulegną odroczeniu. W chwili obecnej prowadzono są rokowania w celu zawarcia traktatów handlowych z Danją, Finlandją, Szwecją, Brazylją i Argentyną. Rokowania wstępne z Finlandją napotkały na trudności z powodu tego, iż Finlandja odmówiła zastosowania klauzul, największego uprzywilejowania do pewnej kategorji tkanin czeskosłowackich artykotow konfekcji i zbytku. Pozatem odbywa się wymiana zdań z rządem belgijskim w sprawie nawiązania rokowań, które byłyby oparte na nowej belgijskiej taryfie celnej.

Amerykańskie maszyny rolnicze dla Rosji.

„Centrosojuz" zawarł z międzynarodowem towarzystwem maszyn rolniczych w Nowym Jorku umowę na dostawę maszyn rolniczych wartości pół miljona dolarów dla związków rosyjskich. Zapłata zagwarantowana jest depozytem, złożonym przez dawne związki rosyjskie w „National-City-Bank".

Bolszewicko-pruskie stosunki handlowe.

W Królewcu zawiązała się spółka dla handlu z Rosją, która ma zamiar zawiązać z Rosją stosunki handlowe na większą skalę. Do spółki wchodzi około 50 najpoważniejszych firm wschodnio-pruskich. Zjednoczenie powstało z inicjatywy i pod pretekstem Targu królewieckiego i magistratu Królewca. W najbliższej przyszłości ma być otwarta filja zjednoczenia w Moskwie

Bank emisyjny niemiecki.

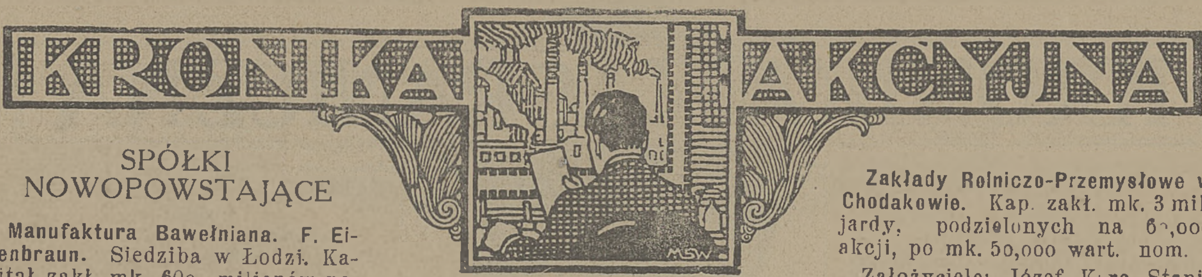
„Acht Uhr Abendblatt" dowiaduje się, że prace wstępne w kierunku utworzenia niemieckiego banku emisyjnego („dla not złotych") postąpiły tak dalece, że bank ten będzie otwarty w marcu. Przyczyniła się do tego — zdaniem dziennika — owocna podróż prezydenta Banku Rzeszy Schanta do Londynu. Przewidywania, że marka rentowa zostanie utrzymaaa, jako środek płatniczy, okazały się błędne, gdyż po utworzeniu banku emisyjnego ma być stworzona nowa waluta, oparta wyłącznie na złocie, poczem marka rentowa zostanie wycofana.

Żelazo czeskie.

Pod naciskiem rządu kartel czesko-słowackiego przemysłu żelaznego ogłosił zniżkę cen na żelazo sztabowe, fasonowe, dzwigary, żelazo „3" i szyny do kopalń o 10 kor. cz., na blachę cynkową o 20 kor. cz. na 100 kilogramów.

Kredyt angielski dla młynów węgierskich.

Młyny budapeszteńskie i prowincjonalne zamierzają zaciągnąć wspólnie znaczną pożyczkę w funtach angielskich i w tym celu prowadzone są rokowania z bawiącym narazie w Budapeszcie przedstawicielami grupy londyńskiej Hambloy. Chodzi o uzyskanie kredytu w sumie 500,000 f. szt., które mają być przekazane centrali dewizowej w zamian za rekompensaty wywozowe. Rokowania w tej sprawie prowadzone są od dłuższego czasu i prawdopodobnie wkrótce dobiegną końca.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE

Manufaktura Bawełniana. F. Eisenbraun. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakł. mk. 600 miljonów podzielonych na 60 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Gustaw, Cezary i Artur Eisenbraunowie.

Fabryka Wyrobów Wełnianych „B. Wachs“. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. jeden miljard, podzielonych na 100 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Ber Michał, Dr Aleksander Salomon, Leon i Jerzy Wachsowie.

Załady Przemysłowo - Budowlane „Bracia Horn i Rupiewicz“. Siedziba w Warszawie Kapitał zakładowy mk. 600 miljonów, podzielonych na 60 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Gustaw Horn, Ignacy Rupiewicz i Paweł Hozer.

Tow. Handlowo - Przemysłowe „Real“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł, mk. pół miljarda, podzielonych na 50 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Henryk Dziewulski, Ignacy Łaszczyński i Józef Wóycicki.

„Ericsson“ Polska Akcyjna Spółka Elektryczna. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 30 miljardów, podzielonych na 30 tys. akcji po 1 miljonie wart. nom. Założyciele: Allmäuna Telephonaktiebogalet L. M. Ericsson, Stockholm (Powszechne Towarzystwo Telefonów L. M. Ericsson Sp. Ak. Stockholm), Nils Klemming, Ignacy Rupiewicz.

Spółka Akcyjna Wydawniczo-Drukarska „Rom“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. pół miljarda, podzielonych na 50 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Rafał i Michał Szereszowscy, Dr. Gustaw Birsztein.

Polsko-Włoska Spółka Akcyjna dla Przemysłu Naftowego „Bonarywa“. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakł. mk. 12 miljardów podzielonych na 900 tys. akcji na okaziciela i 300 tys. akcji imiennych po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Bank Unji w Polsce S. A., Kazimierz Przybysławski, Karol Hr. Gołuchowski, Commendatore Ferdinando Busseti w Rzymie, Giorgio Cavazza w Bolonji.

Wytwórnia i Hurtownia Futer „J. Karczmar“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 600 miljonów, podzielonych na 60 tys. szt. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Maurycy Flaum, Stanisław Karczmar, Stefan Karczmar, i Dr. Norbert Pinkus.

Fabryka Wyrobów Metalowych „I. M. Proszower“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 2 miljardy, podzielonych na 80 tys. sztuk akcji po mk. 25 tys. wart. nom. Założyciele: Icek Majer vel Izaak Proszower, Inż. Markus Proszower, Michał Miliband.

Tow. Wielkiego Młyna „Reich i Chmielnicki“. Siedziba w Kaliszu. Kapitał zakł. mk. pół miljarda, podzielonych na 50 tys. szt. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założycielem: Brunon Reich, Lejba vel Leon Chmielnicki, Moritz Heyman.

Bracia Szejn. Fabryka Śrub i Gwoździ. Siedziba w Będzinie. Kapitał zakładowy mk. 1 miljard podzielonych na 10 tys. szt. akcji po mk. 100 tys. wart. nom. Założyciele: Bracia Szejn, S-ka firmowa w Będzinie, Dagobert Szletycki i Wacław May.

Fabryka Cykorji „Łabędź“. Siedziba wieś Łabędź star. pinczowskie. Kapitał zakł. mk. 800 miljonów, podzielonych na 80 tys. szt. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Józef, Marceli i Justyna Moszkowscy, Bronisław i Dr. Leon Endelmanowie.

Fabryka Celulozy i Papieru „Zasław Zagórz“. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. sześć miljardów, podzielonych na 60 tys. szt. akcji po mk. 100 tys. wart. nom. Założyciele; Franciszek Brugger, Benjamin Seidman i „Elektrobank“.

Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Chodakowie. Kap. zakł. mk. 3 miljardy, podzielonych na 60,000 akcji, po mk. 50,000 wart. nom.

Założyciele: Józef K[illegible]re, Stanisław Findeison, Gustaw Rüdiger.

Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Kosmetycznego. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. jeden miljard dwieście miljonów mk., podzielonych na 60 tys. akcji po mk. 20 tys. wart. nom. Założyciele: Paweł Golde, Ludwik Wachtel i Jan Kuratowski.

„Afeb“ Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe dla Potrzeb Kolejnictwa. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. dwa miljardy mk., podzielonych na 200 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Dr. Juljusz Nowak, Juljusz Biderman, Dr. Juljusz Twardowski i Dr. Karol Banhans.

„Atra“ Przemysł Chemiczny. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 750 miljonów, podzielonych na 15 tys. akcji po mk. 50 tys. wart. nom. Założyciele: Bank Warszawsko Gdański, Bronisław Modzelewski, Eugenjusz Erbstejn, Wacław Taniewicz, Karol Marszałk, Władysław Mentkowski.

„Chorzelów“ Zakłady Przemysłowe. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. dwa miljardy mk., podzielonych na 20 tys. akcji po mk. 100 tys. wart. nom. Założyciele: Andrzej ks. Lubomirski, Karol hr. Tarnowski, Szczepan hr. Tarnowski i Benedykt hr. Tyszkiewicz.

Hrubieszowski Młyn Parowy siedziba w Hrubieszowie. Kapitał Mk. 500,000,000 podzielonych na 10,000 akcji po mk. 50,000 wart. nom. Założyciele: Władysław Pohorecki, Kazimierz Pohorecki, Józef Rulikowski.

„Progress“ Fabryka Wyrobów Tytuniowych siedziba w Warszawie. Kapitał 25,000 złotych polskich, podzielonych na 2,500 akcji po Złp. 10 wart. nom. Założyciele: Stanisław Andrzej Gordowski, Józef Goldman, Bolesław Stefan Goldman, Jan Goldman.

Szanownych Prenumeratorów

zalegających w opłacie prenumeraty, prosimy o wpłacanie należności na konto P. K. O. 1465 po Złp. 4 kwartalnie p/g. kursu franka złotego.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ

Zakłady Włókiennicze Karol T. Buhle w Łodzi — o mk. 450 miljonów czyli do mk. 525 miljonów drogą wypuszczenia 90 tysięcy II em. po mk. 5000 wart. nom. 60420 akcji. II em. przeznacza się na pokrycie reszty szacunku majątku, wniesionego do Spółki przez akcjonarjuszów Karola Teodora Buhle i Karola Juljana Buhle oraz 11,340 akcji na pokrycie wierzytelności, posiadanych w Spółce przez akcjonarjuszów Juljusza Buhle, Ludwika Günthera i Huberta Gerardsa, pozostałe zaś 18240 tychże akcji będą podzielone pomiędzy akcjonarjuszów w stosunku sześciu nowych na jedną dawną akcję po cenie nominalnej.

Międzymiastowe Gazociągi. Sp. Akc. we Lwowie — o mk. 500 millonów czyli do mk. jednego miljarda drogą wypuszczenia 5 0,000 szt. akcji IV em. po mk. 1,000 wart. nom. (180,000 szt. imiennych i 320,000 szt. na okaziciela). Pierwszeństwo do nabycia akcji IV-ej em. służy właścicielom poprzedniej em na każdą dawną jedną nową, po cenie emisyjnej mk. 15,000.

Częstochowskie Zakłady Wyrobów Włókienniczych „Stradom“ — o mk. 4.224.000.000, czyli do mk. 4.320 000.000, drogą przewalutowania książkowej wartości majątku i wydania akcjonarjuszom bezpłatnie wzamian każdej obecnej akcji 27 akcji wartości nominalnej po mk. 50.000.

Fabryka Chemiczna i Huta Szklana „Kijewski, Scholtze i S-ka“ — o mk. 2.880.000.000, czyli do mk. 3 360.000.000, drogą przelania do kapitału zakładowego nadwyżki, powstałej od przeszacowania wartości majątku, wskutek czego akcjonarjusze otrzymują na każdą akcję starą po 6 akcji nowych po mk. 1.000 wart. nom.

„W. Fitzner i St. Gamper“ — o mk. 6.650.000.000, — czyli do mk. 7.000.000.000, drogą przelania do kapitału zakładowego, nadwyżki, powstałej z przewalutowania wartości majątku. Obecne akcje po 500 mk. będą przestemplowane na mk. 1.000, przyczem akcjonarjusze otrzymają po 9 akcji nowych na każdą starą po mk. 1.000 wart. nom.

Warszawskie Zakłady Przemysłowe wyrobu Słodu i Spiritusu — o mk. 1.404.000.000, — czyli do mk. 1.560.000.000, — drogą przelania do kapitału zakładowego nadwyżki powstałej z przewalutowania majątku. Akcjonarjusze otrzymują na każdą akcję dawną 9 akcji nowych po mk. 1.000 wart. nom.

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce—o mk. jeden miljard czyli do mk. 2.000.0 0 000, — drogą wypuszczenia dwuch miljonów sztuk akcji VI-ej emisji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI-ej emisji służy właścicielom akcji poprzednich emisji, w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej 30.000 mk. + koszta druku.

Fabryka Wag „Waga“ — o mk. 100.000.000 czyli do mk. 200. miljonów, — drogą wypuszczenia 20 tys. sztuk akcji III-ej emisji po 5.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III ej emisji służy właścicielom akcji poprzednich w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej 5.500 mk.

„Gwarek“ Handel hurtowy w Olkuszu — o mk. 25.000.000 do mk. 50.000 000 drogą wypuszczenia 5.000 sztuk akcji IVej emisji, po mk. 5.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV-ej emisji służy właścicielom akcji poprzednich w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej 75.000 mk.

„Zdroje Polskie“ — o mk. 100 miljonów, — czyli do mk. 200 miljonów — drogą wypuszczenia 200.000 akcji V-ej emisji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V-ej emisji służy właścicielom poprzednich akcji, w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej 20.000 mk.

Zakłady Amunicyjne „Pocisk“ — o mk. 260.000.000, — czyli do mk. 560.000.000, drogą wypuszczenia V-ej emisji 600.000 sztuk nowych akcji (z których 300.000 akcji na okaziciela. 240.000 imiennych zwykłych i 60.000 z pluralnym prawem głosu), po mk. 350 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej akcji nowej na każde 5 akcji tego samego gatunku poprzednich emisji po cenie emisjnej mk. 1500.

Bank Kredytu Hipotecznego — o mk. 500.000.000, czyli do mk 1 miljarda przez wydanie jednego miljona sztuk akcji VI-ej emisji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI emisji służy właścicielom akcji poprzednich w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej 750 mk.

Polski Bank Kresowy — o mk. 1.400.000.000, czyli do mk. 2. miljardy 100 miljonów przez wydanie 1.400.000 sztuk akcji V-ej emisji po mk. 1000 wart. nominalnej. Pierwszeństwo do nabycia akcji V-ej emisji służy właścicielom akcji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3.000, pozostałe akcje w ilości 700.000 sztuk akcji V-ej emisji dokona Zarząd według swego uznania.

„Dr. W. P. Kłobukowski“. Fabryka maszyn, urządzeń ogrzewniczych i zdrowotnych — o mk. 70. miljonów, czyli do mk. 100 miljonów, przez wydanie 70 sztuk akcji III-ej emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III-ej em. służy właścicielom akcji poprzednich, w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1.100.

Bank Przemysłowców Polskich — o mk. 2.500.000.000, czyli do mk. 3.000.000.000, przez wydanie 2.500.000 sztuk akcji V-ej emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji przysługuje właścicielom akcji poprzednich emisji, przyczem na każdą starą po 5 akcji nowych V ej emisji po cenie emisyjnej mk. 3.000.

Bank Warszawsko - Gdański — o mk. 200 000.000, — czyli do mk. 500.000.000, przez wydanie 40.000 sztuk akcji VII-ej emisji po mk. 5.000 wart. nom. Akcjonarjusze otrzymują na każde 3 akcje poprzednich emisji po 2 akcje nowe. po cenie emisyjnej mk. 30 000.

Syndykat Rolniczy Związku Dublańczyków — o mk. 90.000.000 czyli do marek 150.000.000 przez wydanie 90 000 sztuk akcji V-ej emisji, z których (91.500 sztuk imiennych i 58.500 na okaziciela) po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowych służy właścicielom poprzednich akcji, w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5.500 wart. nom.

„Szczakowa“ Fabryka Portland-Cementu — o mk. 43.000.000, czyli do mk. 50.000.000 drogą przelania do kapitału zakładowego nadwyżki pozostałej od przewalutowania

wartości majątku, wskutek czego dotychczasowe akcje będą przestemplowane, z mk. 140 na mk. 1000 wart. nom. — o dalsze mk. 50.000.000, czyli do mk. 100 miljonów przez wydanie 50.000 sztuk akcji nowych. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom poprzednich akcji, w stosunku do posiadanych akcji po cenie 300 tys. wart. nom.

Radziwiłł, Wimmer i Zeleńscy. Wyrób z gliny i piasków we Lwowie — o mk. 24,500,000 czyli do mk. 49 miljonów przez wydanie 175000 sztuk akcji IV-ej emisji po mk. 140,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom poprzednich akcji w stosunku do posiadanych po cenie emisyjnej 4000 mk.

„Żelazo i Stal“ — o mk. 160 miljonów czyli do mk. 200 miljonów przez wydanie 320 tys. sztuk akcji III-ej emisji po mk 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom poprzednich emisji, w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 500 z doliczeniem kosztów druku.

„Rolstar“ Polska Spółka Handlowa — o mk. 75 miljonów czyli do mk. 100 miljonów przez wydanie 75 tys. sztuk akcji II-ej emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II-ej emisji służy właścicielom akcji poprzedniej emisji, w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej 2000 mk.

Polskie Huty Szkła w Krośnie — o mk. 63 miljony czyli do mk. 126 miljonów przez wydanie 225 tys. sztuk akcji V-ej emisji po mk. 280 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V-ej emisji służy właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji.

Ziemski Bank Kredytowy—o mk. 4.200 miljonów, czyli do mk. 5,250 miljonów przez wydanie 15 miljonów sztuk akcji po mk. 280 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 3 akcji nowych na każdą jedną dawną po cenie emisyjnej mk. 5.000. Pozostałe 5 miljonów sztuk akcji przeznaczone są dla konsorcjum zagranicznego.

„Impex“ Spółka handlowa w Krakowie — o mk. 140 miljonów czyli do mk. 210 miljonów przez wypuszczenie 1 miljona sztuk akcji VII-ej emisji po mk. 140 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom poprzednich akcji, w stosunku do ilości posiadanych akcji. Cenę emisji określi Rada Nadzorcza.

Tow. Steinhagen, Wehr i S-ka w Wyszkowie — o mk 300 miljonów czyli do mk. 1.800 miljonów drogą wypuszczenia nowej VII emisji 2000 sztuk akcji po mk. 150 tys. wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VII-ej emisji, służy właścicielom poprzednich akcji, w stosunku do posiadanych po cenie emisyjnej 200 złp. pg. kursu fr. złotego.

Towarzystwo Przemysłu Leśnego Budowlanego i Eksploatacja Domów. Ritz. — o mk. 399.136,000, czyli do mk. 400 miljonów drogą przelania do kapitału zakładowego nadwyżki, powstałej od przewalutowania wartości majątku, przez wydanie dotychczasowym akcjonarjuszom bezpłatnie wzamian każdej jednej akcji nom. wart mk. 216 — 10 akcji po mk. 10 tys. wart. nom. — o dalsze mk. 200 miljonów czyli do mk. 600 miljonów drogą wypuszczenia 20 tys. sztuk akcji II emisji po 10 tys. wart. nom. Pirwszeństwo do nabycia nowych akcji służy akcjonarjuszom poprzednich w stosunku posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 15 tys.

Kujawskie Towarzystwo Handlowo - Przemysłowe we Włocławku „Lech“ — o mk. 600 miljonow czyli do 700 miljonów przez wypuszczenie 120,000 sztuk akcji V-ej emisji, (90,000 sztuk imiennych i 30,000 na okaziciela) po mk. 5,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji poprzednich, w stosunku jednej akcji na okaziciela i 3 imiennych na każdą akcję emisji poprzednich po cenie emisyjnej mk. 25 tys.

Syndykat Rolniczy w Krakowie — o mk. 450 miljonów czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 450,000 sztuk akcji III-ej emisji, (150,000 imiennych i 300,000 na okaziciela), po mk 1000 wart. nom. Posiadaczom akcji imiennych I i II emisji przysługuje prawo poboru dwu akcji III emisji po cenie emisyjnej 2000. Posiadaczom akcji na okaziciela I i II em. przysługuje prawo poboru dwu akcji III em. po cenie em. mk. 5 tys.

Spółka Kujawska dla Handlu Towarami bławatnemi i konfekcyjnemi w Włocławku — o mk. 50 miljonów do mk. 100 miljonów przez wypuszczenie 50,000 sztuk III-ej emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom poprzednich, w stosunku do posiadanych akcji po cenie emisyjnej 25,000.

„Śląski Bank Przemysłowy“ w Bielsku — o mk. sześćset miljonów — czyli do Mk. jednego miljarda drogą wypuszczenia 600 tys. now. akcji po mk. 1000 wart. nom. Cena emisyjna Mk. 8000. Podział 3 akcje nowe na dwie stare.

„Eugenjusz Becker i S-ka“ — o Mk. 54.000,000 czyli do Mk. 108 miljonów drogą wypuszczenia 2,400 sztuk akcji II em. po mk. 22,500 wart. nom. zamiast dywidendy.

„Norblin, Br. Buch i T. Werner“ — o mk. jeden miljard dwieście miljonów, czyli do Mk. dwa miljardy czterysta miljonów, drogą wypuszczenia 2,400,000 akcji VII em. po Mk. 500 wart. nom. Akcjonarjusze otrzymają za kupon dywidendowy na każdą akcję po jednej nowej, oraz Mk. 500 gotówką od akcji.

„Juljusz Sperling“ Fabryka Wag — o Mk. 320,000,000 czyli do Mk. 400,000,000 drogą wypuszczenia 32,000 akcji II emisji po mk. 10,000 wart. nom. Podział na jedną dawna cztery nowe po cenie emisyjnej Mk. 100,000.

„Z. Szczerbiński i S-ka“ Fabryka mebli stylowych — o Mk. 210,000,000 czyli do Mk. 280,000,000 drogą przelania do kapitału zakł. nadwyżki przewalutowania wartości majątku. Podział na jedną starą akcje trzy nowe bezpłatnie.

„Silesia“ Towarzystwo Ubezpieczeń — o Mk. 480.000.000 czyli do 500.000.000 drogą wypuszczenia 480.000 sztuk akcji II-em. po Mk. 1000 wart. nom. Podział na jedną dawnę akcję dwadzieścia cztery nowe po cenie emisyjnej Mk. 3000.

Wielkie Piece i Zakłady Ostrowieckie — o Mk. 90.000.000 czyli do Mk. 390.000.000 drogą wypuszczenia 180.000 sztuk akcji VI em. po Mk 500 wart. nom. Podział na pięć dawnych kuponów jedną nową akcję wzamian za dywidendę za rok 1922/23 po cenie emisyjnej Mk. 5500.

Zakłady dla Przemysłu Drzewnego — w Stanisławowie — o Mk. 50.000.000 czyli do Mk. 175.000.000 drogą wypuszczenia 50.000 sztuk akcji IIIemisji po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji, służy właścicielom poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji, po cenie emis. Mk. 1080.

Księgarnia Stowarzyszenia „Nauczycielstwa Polskiego“ — o Mk. 400.000.000 czyli do Mk. 480 000.000 drogą wypuszenia 80.000 sztuk akcji III emisji po Mk. 500 wart. nom. Podział na jedną akcję I i II emisji pięć nowych po cenie emisyjnej Mk. 7.500.

Różne.

Różne.

Rolnicy a podatki.

Deklaracje rolników, dotyczące dostawy zboża, przeznaczonego na eksport, celem pokrycia podatku majątkowego, napływają w ilości bardzo nieznacznej. Zjawisko to tłomaczą dążeniem rolników do osiągnięcia na rynku wewnętrznym jaknajwyższych cen zboża, w związku z rozpowszechnioną wśród sprzedawców zboża opinją, że producenci otrzymywać będą za przeznaczone na wywóz zboże ceny znacznie wyższe. Rolnicy nie liczą się z tem, że w lutym i w marcu ma być pobrana bardzo wysoka zaliczka na podatek majątkowy. Zaliczka ta obliczona będzie w sposób następujący: zapłaconą w grudniu pierwszą zaliczkę w markach polskich dzieli się przez 3500 i otrzymuje w ten sposób sumę franków złotych, jaka powinna być zapłacona tytułem zaliczki na podatek majątkowy w dwuch ratach — pierwsza rata do 25 lutego r. b, druga do 25 marca r. b.

Suma ogólna zaliczki tej wyniesie około 90 miljonów złot., rolnicy więc zmuszeni będą wyrzucić na rynek bardzo znaczne ilości zboża, wskutek czego spodziewać się można obniżki jego cen, a to tembardziej, że przewidywane są egzekucje na płatników podatków, którzy w terminach powyższych nie uiszczą się z rat. Specjalne egzekucje stosowane będą do tych płatników podatków, którzy będą posiadali zboże niewymłócone i wogóle zapasy w spichrzach, nie uiszczą zaś należności skarbowych.

Cukier i spirytus.

W departamencie akcyz i monopolów ministerjum skarbu odbyła się konferencja zainteresowanych w przemyśle cukrowniczym i spirytusowym kół producentów i konsumentów. Wziął w niej udział również p. komisarz nadzwyceajny do walki z drożyzną. Przedmiotem obrad były zarządzenia, jakie ministerjum skarbu zamierza wydać celem ułatwienia obrotu cukrem i spirytusem, których ceny za wagon dosięgają obecnie kilkudziesięciu miljonów. Ażeby zapewnić zaopatrzenie, szczególniej w cukier, wszystkich miejscowości państwa, ministerjum skarbu zamierza wydać zezwolenia na utrzymywanie wolnych składów w tych miejscowościach, gdzie będą odpowiednie magazyny. W ten sposób kupcy będą mogli nabywać potrzebny im cukier w mniejszych ilościach. Poza tem ministerjum skarbu przypomniało przedstawicielom producentów, że udzieliło im kredytu akcyzowego w tym celu, ażeby z niego czerpali, udzielając go także odbiorcom. Przedstawiciele cukrownictwa przyrzekli załatwienie tej sprawy w najkrótszym terminie. W sprawie wolnych składów spirytusu ministerjum skarbu włożyło na organizację producentów obowiązek dostarczania ze swoich wolnych składów spirytusu wszystkim bez wyjątku, którzy do handlu spirytusem są uprawnieni. Zebrani wypowiedzieli się za utrzymaniem już istniejących wolnych składów przy fabrykach wódek i za udzieleniem koncesji na takie składy tym fabrykom, które dają pełną rękojmię, że zadość uczyn ą warunkom, postawionym przez ministerjum skarbu.

Konferencja b. ministrów przemysłu i handlu.

P. minister przemysłu i handlu inż Kiedroń, celem omówienia sposobów walki z rosnącem bezrobociem i przesileniem przemysłowem, urządził niedawno naradę b. ministów handlu nad obecną sytuacją gospodarczą. Zaproszenia otrzymali wszyscy ministrowie handlu od 1917 roku.

W sprawie traktatu handlowego polsko-amerykańskiego.

Amerykańsko-Polska Izba Handlowo-Przemysłowa w Polsce oraz Tow. Polsko-Amerykańskie przystępuje do gromadzenia materjałów do traktatu Przyjaźni i Konwencji Handlowej ze Stanami Zjedn.

Korzystając z okazji pobytu w Polsce p. Staniaława Łubieńskiego, sekretarza polskiego Amerykańsko-Polskiej Izby Handlowo-Przemysłowej w Stanach Zjednoczonych i z zamierzonego przezeń objazdu centrów przemysłowych Polski, Izba w Warszawie zniosła się z ministerstwem przemysłu i handlu w celu wyzyskania tego objazdu dla spraw traktatowych i pan Stanisław Arct, wice-prezes Tow. polsko-amerykańskiego, odbyli z p. Łubieńskim konferencję w wydziale handlu zagranicznego w ministerstwie przemysłu i handlu w rezultacie której p. naczelnik Węcławowicz wysto ował listy do odpowiednich władz wojewódzkich oraz instytucji społeczno-handlowych z zaleceniem okazania delegatowi naszemu wszelkiej pomocy w celu ułatwienia pracy. Ministerstwo kolei, zważywszy doniosłość podjętej przez nas pracy, udzieliło p. Łubieńskiemu wolnego przejazdu kolejami państwowemi, co da możność szybkiego załatwienia zamierzonych poczynań. Zebranie tych materjałów stanowi bardzo ważny krok, ponieważ będą one pierwszym podjętym w celu usystematyzowania i przeprowadzenia ewidencji handlu pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi, dadzą przytem rzut oka na to, co w dziedzinie stosunków handlowych z Ameryką było zrobione i co jest do zrobienia.

Międzynarodowy bank handlowy.

Z Wiednia nadchodzi wiadomość, że nawiązane zestały rokowania, celem połączenia Międzynarodowego Banku Handlowego z Bankiem Austro-Polskim. W obu przedsiębiorstwach zainteresowana jest w znacznej mierze grupa Ofenheim. Międzynarodowy Bank Handlowy rozwinął zakres działalności pod nowem kierownictwem i zamierza rozszerzyć swoje interesy międzynarodowe.

Eksploatacja Portu w Gdyni.

Jak się dowiadujemy ministerstwo przemysłu i handlu zamierza jeszcze w r. b, rozpocząć częściową eksploatację portu w Gdyni i wydzierżawienie terenów portowych osobom prywatnym Przypuszczalnie wydzierżawione zestaną 50.000 metrów kwadratowych terenów. Preliminarz budżetowy ministerstwa przewiduje, że w roku bieżącym wydatki związane z eksploatacją portu pokryte zostaną w całości wpływami z opłat portowych, natomiast eksploatacja kanałów i Wisły gdańskiej na deficyt.

Ulgi podatkowe dla przemysłu eksportowego.

Dowiadujemy się, iż p. minister skarbu wniósł do komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów wnioski w sprawie przyznania szerszych ulg podatkowych i kredytowych dla przemysłów eksportowych, oraz w sprawie podniesienia stawek celnych w złocie dla podtrzymania produkcji krajowej. Sprawy te rozpatrywane być miały na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego w dniu 19 b. m.

Podatek dochodowy.

Od 1 lutego 1924 r. podatek dochodowy od uposażeń służbowych w byłej dzielnicy rosyjskiej i austrjackiej winien być potrącony p|g. skali następującej:

Liczba porządkowa	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym — ponad (w tysiącach marek)	do (w tysiącach marek)	Stopa procentowa podatku już po uwzgl. specj 20% dadat. państw.
1	4.204.800	5.606.400	0,3
2	5.606.400	7.008.000	0,4
3	7.008.000	9.110.400	0,5
4	9.110.400	11.212.800	0,8
5	11.212.800	13.315.200	1
6	13.315.200	15.417.600	1,3
7	15.417.800	17.520.000	1,6
8	17.520.000	19.856.000	2
9	19.856.000	22.192.000	2,4
10	22.192.000	24.528.000	3
11	24.528.000	26.864.000	3,6
12	26.864.000	29.200.000	4,2
13	29.200.000	30.365.000	5,4
14	30.368.000	32.120.000	6,6
15	32.120.000	33.872.000	8,4
16	33.872.000	36.208.000	10,2
17	36.280.000	38.544.000	12
18	38.544.000	40.880.000	13,8
19	40.880.000	43.800.000	15,6
20	43.800.000	46.720.000	16,3
21	46.720.000	49.640.000	17,1
22	49.640.000	52.560.000	18
23	52.560.000	55.480.000	18,8
24	55.480.000	58.400.000	19,8
25	58.400.000	61.320.000	20,7
26	61.320.000	64.240.000	21,7
27	64.240.000	67.160.000	22,5
28	67.160.000	70.080.000	23,4
29	70.080.000	105.120.000	24,2
30	105.120.000	140.160.000	25
31	140.160.000	175.200.000	25,9
32	175.200.000	210.240.000	26,7
33	210.240.000	262.800.000	27,6
34	262.800.000	420.480.000	29,4
35	420.480.000	525.600.000	30,6
36	525.600.000	700.800.000	32,4
37	700.800.000		34,2

Zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie akcje:

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskiem.

„Przemysł Chemiczny w Polsce" Sp. Akc. w Zgierzu.

Cukrownia i Rafinerja w „Nieledew".

Cukrownia „Częstocice" wypłaca dywidendę po mk. 4000 od akcji w Banku Handlowym w Warszawie ul. Traugutta 9.

Fabryka Wyrobów Tytuniowych „Sarmatia" zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne.

Cukrownia „Brześć Kujawski" wypłaca dywidendę za rok ub. w wysokości mk. 240,000 od akcji. Wypłata — za złożeniem kuponu w Banku Zw. Spółek Zarobkowych w Warszawie, Jasna 8, oraz w Banku Kujawskim w Włocławku i w Kasie Cukrowni w Brześciu Kujawskim.

Zakłady Przemysłowe "Polprod" zamienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje I ej emisji w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Rysiej 2.

Warszawskie Tow. Fabryk Cukru — wypłaca dywidendę za rok ub. po mk. 4000 od akcji w Biurze w Warszawie, ul. Krak.-Przed 7.

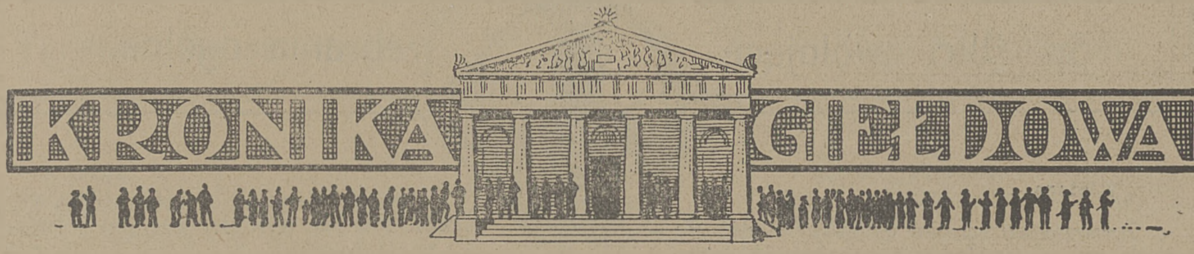
Towarzystwo Starachowickich Zakł. Górn. zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne VI i VII emisji. Akcje wydają te instytucje, których podpis jest uwidoczniony na świadectwach tymczasowych.

Polskie Towarzystwo Naftowe „Lechita" Sp. Akc. w Warszawie. Wśród akcji, nienotowanych, na giełdzie oficjalnej w Warszawie, w ostatnich tygodniach dokonywują dość żywych obrotów akcjami powyższego przedsiębiorstwa. Jak się dowiadujemy, zainteresowała się niemi pewna poważniejsza grupa finansistów krajowych. Sp. Akc. „Lechita" została założona w pierwszej połowie 1921 r. z kapitałem 200 miljonów mkp., podzielonych na 400,000 sztuk akcyj po 500 mkp. wart. nom. Obecnie na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonarjuszy z dn. 27 grudnia 1923, Spółka przystępuje do wypuszczenia drugiej emisji w 2 serjach. Pierwsza serja obejmuje 1,600,000 szt. akcyj po 500 mkp. wart. nom., a kurs emisyjny zaprojektowano 0,03 złp. W najbliższym czasie spodziewane jest zatwierdzenie tej uchwały przez odnośne władze. Tow „Lechita" posiada w eksploatacji rozległe tereny naftowe w Małopolsce, prowadząc wiercenia na terenie „Wola Jawcrowa", oraz większy udział w rafinerji „Stróże". Ostatnio przeprzeprowadzone ponowne badania geologiczne potwierdzają pomyślne horoskopy pierwotne co do waściwości wierceń. Po zakończeniu nowej emisji mają być niezwłocznie zapoczątkowane wiercenia 2 nowych szybów.

Sp. Akc. „Lechita" pozostaje w blizkim związku finansowym ze Sp. Akc. „Kaukaz" oraz z grupą finansową wiedeńską „Inbe".

„Norblin, Br. Buch i T. Werner" — wydaje akcje VII emisji wzamian za kupon od akcji I—IV emisji oraz mk. 500 gotówką począwszy od 29|I 1924 r. w Banku Prywatnym w Warszawie, Al. Jerozolimska 18.

Komunalny Bank kredytowy w Poznaniu. Do ministerjum skarbu w ostatnich czasach wpłynął szereg zażaleń na stosowanie przez komunalny Bank kredytowy w Poznaniu zbyt wysokiego przerachowania przy przyjmowaniu spłat hipotek, nabytych od niemieckich instytucji bankowych. Po zbadaniu sprawy na miejscu ministerjum skarbu stwierdza, że stosowane przez komunalny Bank kredytowy w Poznaniu przerachowanie sum hipotecznych nie jest wygórowane, gdyż jest o wiele niższe od obliczeń, stosowanych obecnie w życiu gospodarczem przy regulowaniu długów przedwojennych. Nadmienić należy, że komunalny Bank kredytowy w Poznaniu nie jest instytucją prywatną, lecz nosi charakter instytucji prawa publicznego, z czego wynika, że uzyskane ze spłat hipotek kwoty użyte będą na cele o charakterze publicznym.

Nad całym naszym rynkiem pieniężnym ciąży brak gotowizny obrotowej. Oczywiście stan taki nie może pozostać bez wpływu na giełdowe nastroje.

Na rynku walutowym popyt jest mniejszy wskutek zastoju w przemyśle i zniechęcenia spekulacji. Pogłoski o mających wkrótce nastąpić ułatwieniach w obrocie dewizami skłaniają wielu posiadaczów obcych walut do ich pozbywania się, w tem przeświadczeniu, że, w razie potrzeby, będą mogli znów się w nie zaopatrzyć. Również coraz bardziej rozszerzająca się możność lokowania oszczędności w papierach wartościowych o stałem oprocentowaniu i względnie stałej wartości odstręcza wielu dotychczasowych nabywców od walut obcych. Zasługuje na zaznaczenie, że coraz częściej giełda notuje wyżej dewizy (czeki i wpłaty) od walut (gotowizny) i jestto zresztą objaw normalny, do niedawna jednak stale było inaczej, gdyż do celów lokacyjnych i spekulacyjnych lepiej się nadawała gotowizna, niż waluty, — notowane w cedule urzędowej kursy są bardzo zbliżone do realnych, gdyż Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa zaspakaja zapotrzebowanie.

Obroty papierami procentowymi ograniczają się niemal wyłącznie do pożyczek państwowych różnych typów, do których w ostatnich dniach przybyła również pożyczka dolarowa z r. 1920. Pożyczki te poniekąd wytwarzają sobie wzajemną konkurencję, gdyż rosną względnie szybko (ostatniemi czasy przybyła pożyczka kolejowa i przybędzie nowa pożyczka dolarowa z premjami); wskutek tego kursy pożyczek są naogół niskie i mają tendencję raczej zniżkową.

W tranzakcjach listami zastawnemi wymienić należy, przedewszystkiem, obroty przedwojennymi $4^{1}/_{2}\%$ listami zastawnymi Tow. Kredytowego Ziemskiego, które są stale bardzo poszukiwane. W drugiej połowie stycznia r. b. płacono za 100 rubli takich Listów około 42 miljonów marek polskich. Za listy tak zwane „okupacyjne“ (nieostemplowane) płacono około 10 miljonów mniej.

Na rynku papierów dywidendowych utrzymuje się nastrój zniżkowy prawie bez przerwy. Brak gotówki obrotowej, jakoteż sum, potrzebnych na pokrycie coraz to większych wymagań skarbu, czyni nieodzownem pozbywanie się akcji, których kursy wskutek tego są niepomiernie niskie. Niektóre z tych kursów stoją już na poziomie ceny biletu tramwajowego w Warszawie. Jestto stan wysoce anormalny, groźny dla dalszego rozwoju naszego przemysłu i w ogóle wszelkich warsztatów pracy.

Tendencja zniżkowa uwydatniła się również w obrotach złotem: za rubla złotego w dniu 30 stycznia płacono w obrotach wolnych około 5,300,000, podczas gdy przed dwoma tygodniami można było jeszcze osiągnąć około 6,300,000 marek polskich. *M. N.*

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

2 lutego.

Towarzystwo Kupców Polskich w Mławie — nadzwyczajne o godz. 5 ppoł. w lokalu własnym w Mławie przy ul. Działdowskiej 2o.

4 lutego.

Bank Ziemi Polskiej w Lublinie — nadzwyczajne o godz. lo rano w Lublinie w hotelu „Victorja".

Górnośląska Fabryka Kabli i Rur Izolacyjnych — zwyczajne o godz. 4 ej ppoł. w lokalu Zarządu w Katowicach, ul. Krakowska 4.

5 lutego.

Polska Hurtownia Opałowa—nazwyczajne o godz. 5 ppoł. w Biurze Po'skiego Banku Handlowego w Warszawie, przy ul. Próżnej 3.

Tow. Przemysłu Leśnego, Budowlanego i Eksploatacji Domów „Ritz" — nadzwyczajne o godz. 8 wiecz. w biurze S-ki w Warszawie, ul. Czackiego lo.

„Wytłocznia Olejów" w Pleszewie" — walne zebranie o godz. 15-ej w lokalu firmy Szymanowski & Peletz w Ostrowie.

„Szkło" Przeds. Wyr Szklanych i Ubezp. Szyb— zwyczajne o zatw. bilansu o godz. 6 ppoł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Nowowiejska 20.

„Juno" Suszarnia i Wytwórnia Artykułów Pastewnych — walne o zatwierdzenie bilansu o godz. 4 ppoł. w biurze Poznańskiego Banku Ziemian w Poznaniu, ul. Al. Marcinkowskiego.

6 lutego.

Polskie Zrzeszenie Spirytusowe — zwyczajne o godz. 5-ej ppoł. w sali Centralnego Tow. Rolniczego w Warszawie, ul. Kopernika 3o.

Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich—doroczne walne o godz. 11-ej rano w biurze spółki w Warszawie, ul. Smocza 43.

7 lutego.

Elektryczne Koleje Dojazdowe — nadzwyczajne o godz. 12-ej w poł. w lokalu S-ki „Siła i Światło" w Warszawie, ul. Mazowiecka 1.

8 lutego.

Fabryka Wyrobów Tytuniowych „Lechja" — nadzwyczajne o godz. 3-ej ppoł. w lokalu S-ki w Wilnie, ul. Jakóba Jasińskiego 16.

Bank Osadniczy — zwyczajne walne o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. na sali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

„Siew" w Poznaniu — walne o podział zysków o godz. 3 ppoł. w sali posiedzeń ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, ul. Wjazdowa 11.

„Przędza" Węclewski i Śliwiński — nadzwyczajne o godz. 3½ po poł. w lokalu p. Karpisiaka w Stęszewie.

9 lutego.

Budowa i Eksploatacja Teatrów - zwyczajne ogólne o zatw. bilansu o godz. 5 ppoł. w gmachu Teatru Polskiego w Warszawie.

„Romowin" w Chełmży walne o podw. kapitału o godz. 12 w południe w lokalu Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy.

„Pierwsza Wielkopolska Fabryka Kleju" — zwyczajne o zatw. bilansu o godz. 4 ppoł. w lokalu Banku Zjednoczenia w Poznaniu, A. Marcinkowskiego.

„Cegła" — walne o zatwierdzenie bilansu o godz. 1 w poł. w Biurze Zarządu w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 6.

Związek Nadsłuczańskich Przemysłowców Leśnych — nadzwyczajne o godzinie 7 wiecz. w Biurze Spółki w Warszawie, ul. Wspólna 8 m. 12.

Fabryka Cukru i Rafinerji „Józefów" — zwyczajne o godz. 12-ej w poł. w lokalu Biura Zarządu, w Warszawie przy ul. Trębackiej 15.

Cukrownia „Młynów" — zwyczajne o godz. 2-ej ppoł. w Biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Trębackiej 14.

Cukrownia i Rafinerja „Wieluń" — zwyczajne o godz. 1-ej ppoł. w lokalu Biura Zarządu przy ul. Trębackiej 15.

Tow. Akc. „Pemowin" w Chełmży — walne o godz. 12-ej w poł. w Bydgoszczy w lokalu Banku M. Stadthagen, ul. Jagiellońska 24.

„Karpina" Zakłady Przemysłu Chemicznego — nadzwyczajne o godz. 6 ppoł. w siedzibie Spółki, Warszawa, Marszałkowska 14o m 11.

11 lutego

„Marywil" Fabryka Płytek Ceramicznych — zwyczajne o godz. 3-ej ppoł. w siedzibie S-ki w Liége.

W. Sawicki i S-ka. Garbarnia parowa—zwyczajne walne o zatw. bilansu o godz. 4 ppoł. w lokalu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 3.

„Oikos" — nadzwyczajne o powiększenie kap. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki we Lwowie, ul. 3 Maja 11.

12 lutego.

„Gastronomja" w Poznaniu — zwyczajne o zatw. bilansu o godz. 9½ rano w sali Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 3.

„Bazar" w Brodnicy — walne o podwyższenie kapitału o godz. 2 popoł. w domu katolickim w Brodnicy.

Kawenczyńskie Zakłady Ceramiczne Kazimierza Granzowa — zwyczajne ogólne o podw. kap. zakł. i wprowadzenie akcji na giełdę, o godz. 6 popoł. w Biurze Zarządu w Warszawie, ul. Kredytowa 16.

14 lutego.

Steinkohlenbergwek Autousylück — walne o godz. 11 rano w Mysłowicach, Pocztowa 3.

Wildt i S-ka — walne o godz. 5-ej ppoł. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego w Warszawie ul. Senatorska 42.

15 lutego.

Syndykat Rolniczy Szczuczyński—walne o podw. kap. o godz. 11 rano w lokalu własnym w Szczuczynie.

„Planta" — nadzwyczajne o podwyższenie kapitału o godz. 5 popoł. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Chłodna 43.

16 lutego.

„Deges" — nadzwyczajne o podwyższenie kap. o godz. 4 popoł. w Biurze Banku Związku Spółek Zarobkowych w Katowicach, ul. Warszawska 7.

W. Matyjewicz — nadzwyczajne o podwyższenie kap. o godz. 5 ppoł. w Biurze Zarządu w Warszawie, Grzybowska 37.

Terminy subskrypcji spółek Akcyjnych

2 lutego.

Fabryka Cukrów i Czekolady „Jan Ziółkowski" w Warszawie. Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Wolska 32.

4 lutego.

Stowarzyszenie Rolnicze Płockie. Biuro Zarządu w Płocku. ul. Kościuszki 8.

5 lutego.

„Wysoka" Fabryka Portland Cementu. Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Mazowiecka 7.

Bank Przemysłowców Polskich w Warszawie, w Centrali Banku w Warszawie, ul. Zgoda 7, oraz oddziały jego w Wierzbniku i Opolu.

7 lutego.

Międzymiastowe Gazociągi we Lwowie. Bank Naftowy we Lwowie, ul. Leona Sapiechy 3; oddziały tegoż Banku, w Borysławiu, Tarnopolu i Czortkowie oraz „Gaz Ziemny" Sp. z o. o. w Warszawie, ul. Szpitalna 5.

10 lutego.

Krośnieńska Nafta i Gaz Ziemny. Bank Handlowy w Warszawie, oddział w Krakowie, Rynek Gł. 3.

12 lutego.

Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych. Biuro Zarządu w Krakowie.

Łowickie Zakłady Metalowe. Biuro Spółki w Warszawie, ul. Pańska 31.

Towarzystwo Przemysłu Leśnego, Budowlanego Eksploatacji Domów. Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Czackiego 10.

Syndykat Rolniczy Związku Dublańczyków. Biuro Spółki Warszawa, Marszałkowska 94.

14 lutego.

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce. Bank Małopolski w Krakowie, Bank Handlowy w Warszawie oraz oddziały tych banków.

15 lutego.

Dom Handlowo-Przemysłowy „S. Bieliński i A. Heppen". Biuro Spółki w Łodzi, ul. Kościuszki 17.

Kujawskie Tow. Handlowo-Przemysłowe w Włocławku „Lech". Biuro Zarządu w Włocławku.

Tow. Ubezpieczeń „Port". Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Al. Jerozolimskie 4.

Polskie Tow. Akumulatorowe. Polski Bank Przemysłowy we Lwowie, Polski Bank Krajowy w Warszawie, Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie, Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Powszechny Bank Kredytowy we Lwowie oraz wszystkie oddziały tych banków.

Żelazo-Stal w Krakowie. Biuro Zarządu w Krakowie i Bank Dyskontowy w Warszawie ul. Fredry 8.

17 lutego.

„Karol Szopper" Zakłady przemysłowe. Biuro Zarządu w Bielsku.

18 lutego.

Anglo-Szwajcarska Sp. Akc. dla Przemysłu i Handlu. Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Zielna 11.

Fabryka Wyrobów Tytuniowych „Lechja" w Wilnie. Biuro Zarządu w Wilnie, ul. Jakóba Jasińskiego 14|16.

Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy w Banku Dyskontowym Warszawskim, oddział we Lwowie ul. 3 Maja 14.

20 lutego.

„Stella" Włocławska Fabryka Cykorji. Biuro Spółki w Włocławku, ul. Tadeusza Kościuszki 28|30,

Włocławska Fabryka Drutu. Biuro Zarządu w Włocławku, ul. Tadeusza Kościuszki 28|30.

22 lutego.

Fabryka Tytuniowa „Union", Kołodziejski i Filipowski. Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Ludna 4.

Spółka Kujawska dla Handlu Towarami Bławatnymi i Konfekcyjnymi. Biuro Zarządu w Włocławku, Nowy Rynek 5.

23 lutego.

„Wata" Biuro Zarządu w Warszawie ul. Długa 48.

25 lutego.

Zjednoczone Polskie Fabryki Zapałek „Błonie", „Mszczonów" i „B-cia Stabrowscy". Biuro Zarządu w Warszawie ul. Bracka 23.

„Ziemski Bank Kredytowy" we Lwowie. Zgłoszenia przyjmuje Ziemski Bank Kredytowy oraz wszystkie oddziały.

29 lutego.

Przemysł Wełniany Michał Kon i Natkin. Biuro Zarządu w Łodzi ul. Wierzbowa 16.

Zestawienie bez gwarancji,

Dolar amerykański wobec marki polskiej

Przed i w czasie wojny:	1914 1. lipca	4.20
	1915 1. lipca	4.22
	1916 1. lipca	5 28
	1917 1. lipca	5 53
	1918 1. lipca	5.78

1919

16 lipca	13.65
21 „	18.50
4 sierpnia	20.40
11 „	23.15
22 „	27.—
1 września	27.5o
11 „	30.00
21 „	34.00
1 października	35.—
11 „	34.—
21 „	35.—
1 listopada	41.—
11 „	43.—
21 „	44.—
1 grudnia	48.—
11 „	50.—
21 „	50.—

1920

2 stycznia	119
12 „	140
21 „	129
3 lutego	147
11 „	155
21 „	156
2 marca	162
11 „	159
21 „	158
1 kwietnia	157
11 „	163
21 „	171
1 maja	185
11 „	191
21 „	194
1 czerwca	179
11 „	178
21 „	157
1 lipca	138
11 „	164
21 „	166
1 sierpnia	190
11 „	211
21 „	212
1 września	213
11 „	226
21 „	260
1 października	280
11 „	280
21 „	290
1 listopada	330
11 „	390
21 „	445
1 grudnia	535
11 „	570
21 „	575

1921

1 stycznia	620
11 „	730
21 „	885
1 lutego	820
11 „	800
21 „	810
1 marca	910
11 „	890
21 „	700
1 kwietnia	825
11 „	813
21 „	790
1 maja	835
11 „	836
21 „	912
1 czerwca	1 018
11 „	1.200
21 „	1.375
1 lipca	2.080
11 „	1.862
21 „	1.872½
1 sierpień	1 942½
11 „	2.022½
21 „	2.290
1 wrzesień	2.840
11 „	3.900
21 „	5.000
1 października	6.380
11 „	5 200
21 „	4.250
1 listopada	3.125
11 „	3.210
21 „	3.400
1 grudnia	3.550
11 „	3.425
21 „	2.835

1922

1 stycznia	2.855
11 „	2.780
21 „	3.340
1 lutego	3.430
11 „	3.285
21 „	3.685
1 marca	4 048
11 „	3.950
21 „	4.123
1 kwietnia	3 875
11 „	3.780
21 „	3.875
1 maja	4.125
11 „	3.975
21 „	4.065
1 czerwca	3.970
11 „	4.050
21 „	4.360
1 lipca	4.725
11 „	6.075
21 „	5.800
1 sierpnia	6.000
11 „	6.850
21 „	8.350
1 września	8.550
11 „	7.500
21 „	7.650
1 października	8.000
11 „	10.880
21 „	11.100
1 listopada	13.875
11 „	15.900
21 „	15.850
1 grudnia	17.000
11 „	17.385
21 „	18.200

1923

1 stycznia	17.800
11 „	21.250
21 „	28.000
1 lutego	35.900
11 „	39.000
21 „	42.700
1 marca	47.000
11 „	44.500
21 „	36.000
1 kwietnia	43.000
11 „	43.300
21 „	48.000
1 maja	48.000
11 „	48.000
21 „	51.500
1 czerwca	53.800
11 „	73.500
21 „	114.000
1 lipca	103.000
11 „	110.000
21 „	128.000
1 sierpnia	195.500
11 „	245.000
21 „	246.000
1 września	249.000
11 „	259.000
21 „	285.000
1 października	350.000
11 „	740.000
21 „	1.290.000
1 listopada	1.650.000
11 „	1.895.000
21 „	2.400 000
1 grudnia	3.500.000
6 „	3.570.000
11 „	3.900.000
16 „	5 800.000
21 „	6.000.000
27 „	6.100.000
28 „	6.300.000
29 „	6.300.000
31 „	6.390.000

Marka polska w 1924 r.

Data	Frank złoty szwajc.	Frank szwajc.	Dolary	Frank złoty waloryzacyj.
2.1	1.229.350	1.118.500	6.400.000	1—1.220.000
3.1	1.280.000	1.175 000	6 750.000	2—1.220.000
4.1	1.386.000	1.245.000	7.100.000	3—1.230.000
5.1	1,410 000	1.274.000	7.300 000	4—1.230.000
7.1	1.575.000	1.428.000	8.200.000	5—1.280.000
8.1	1.946.000	1.740.000	10000000	6—1.390.000
9.1	1.910.000	1.695.000	9.750.000	7—1.410.000
10.1	1.910.000	1.695.000	9.750.000	8—1.410.000
11.1	1.891.000	1.710.000	9.850.000	9—1.580.000
12.1	1.893.000	1.726.000	9.500.000	10—1.950.000
14.1	1.902.000	1.716.000	9.000.000	11—1.910.000
15.1	1.898.000	1.700.000	9.850.000	12—1.910.000
16.1	1.904.000	1 695.000	9.850 000	13—1.890.000
17.4	1.877.000	1.700.000	9.850.000	14—1.890.000
18.1	1.891.000	1.704.000	9.800.000	15—1.890.000
19.1	1.897.000	1.704.500	9.800.000	16—1.900.000
21.1	1.893.000	1.707.005	9.850.000	17—1.900.000
22.1	1.902.000	1.705.000	9.850.000	18—1.900.000
23.1	1.910.000	1.706.000	9.850.000	19—1.900 000
24.1	1 913.000	1.715.000	9.950.000	20—1.890.000
25 1	1.915.000	1.716.000	9.950.000	21—1.900.000
26.1	1.920.000	1.715.000	9.900.000	22—1.900.000
28.1	1.905.000	1.686 000	9.800.000	23—1.890.000
29.1	1.901.000	1.675.000	9.600.000	24—1.900.000
30.1	1.842.000	1.625.000	9.475.000	25—1.910.000
				26—1.910.000
				27—1.910.000
				28 1.920.000
				29—1.920.000
				30—1.910.000
				31—1.900.000

GIEŁDA

GIEŁDA ZBOŻOWA TOWAROWA

NAZWA TOWARU	Ceny w tysiącach marek				
	Kurs najniższy	Kurs najwyższy	10|I 1924	18|I 1924	29|I 1924
Żyto kongresowe 118	19000	26000	20000	26500	25000
„ „ 116	17000	25000	18000	25000	24000
„ poznańskie 118	19000	26500*	19500	26500	25000
Pszenica kongresowa	28000	42000	29500	42000	42000
Jęczmień kongresowy brow.	19000	24500	19500	24000	24000
„ pomorski	19000	25000*	19500	24000	24000
„ kresowy	—	—	—	—	—
Owies kongresowy	19000	25000	19500	24000	24500
„ wielkopolski	19000	27000*	19500	24000	25000
Mąka żytnia 70%	38000	53000	40000	49000	48500
„ „ 50%	60000	61000*	62000	76000	60000
„ pszenna kongresowa 50% . . .	72000	—	—	—	—
Kuchy rzepakowe	20000	29000	22000	27000	28000
Kasza jęczmienna	34000	70000	36000	—	65000
„ gryczana	86000	100000	—	98000	98000
„ jaglana	86000	100000	—	98000	98000
Otręby żytnie	10000	16000*	12000	—	16000
Otręby pszenne	13000	19750*	15000	—	18000

Cena za 100 kg. netto stacja załadowania o ile nie jest zastrzeżony winny spodostawy.

* Franco stacja Warszawa.

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Gdańsk 29 stycznia. — Giełda pieniężna. Notowania w guldenach gdańskich: Warszawa 0,608—0,612, marka polska 0,858—0,662, dolar amerykański 5,9127—5,9423, Nowy Jork 5,8378—5,8872, Holanda za 1 gulden 21783—21892, Paryż za 100 fr. 27,33—27,44, Bruksela 24,29 — 24,41, Berlin 138228—138972, 100 marek rentowych 138154 — 138846.

Zurich 29 stycznia — Bankverein notował dzisiaj nieoficjalnie przekazy na Berlin 0,0135 — 0,0137 za jeden biljon.

Zurich 29 stycznia. Zamknięcie giełdy: Holandja 215,60, Nowy York 579, Londyn 24,68, Paryż 26,90, Medjolan 25,25, Praga 16,70, Budapeszt 0,0205, Bukareszt 290, Zagrzeb 6,60, Sofja 410, Wiedeń 0,0081 3/8, austr. korony stempl. 0,0081½.

Wiedeń 29 stycznia. Marki polskre 71—81.

Ukonstytuowanie się giełdy w Katowicach.

Dnia 17 b. m. odbyło się posiedzenie konstytucyjne zebrania giełdowego banków dewizowych w Katowicach. W posiedzeniu wzięli udział komisarz Ministerjum Skarbu do spraw dewizowych Chorzelski oraz jego zastępca, radca Buchard, dyrektor katowickiego oddziału P. K. K. P. Fallenbuecher i przedstawiciele wszystkich banków dewizowych.

Po przyjęciu projektu statutu odbyły się wybory do komitetu giełdowego i komisji rozjemczej.

Prezesem komitetu giełdowego został wybrany dr. Czernecki, pierwszym zastępcą prezesa dyr. katowickiego oddziału Polskiego Banku Krajowego Reiner, drugim zastępcą dyr. Darmst. u. Nat. Bank Kretschmer. W najbliższych dniach odbędzie się zebranie komitetu, celem opracowania przepisów giełdowych oraz oznaczenia w porozumieniu z komisarzem Ministerjum Skarbu dnia otwarcia zebrań giełdy.

Otwarcie giełdy ma nastąpić w początkach przyszłego miesiąca. Zebrania będą się odbywały codziennie w wielkiej sali obrad Magistratu katowickiego.

OSTATNIE KURSY akcji nienotowanych na urzędowej giełdzie.

Kursy przybliżone podług prywatnych źródeł (w tysiącach marek).

Cukr. „Chybie“	53,000	Machlejd	7,000	Polska Hurt. Opałowa	210
„ „Kujawy“	115,000	Nitrat	1,650	Tow. Prz. Węgl. w Polsce	250
„ „Zduny“	150,000	Gazy Ziemne	100,000	Lechita	825
„ „Zbiersk“	4,500	Jaworzno	95,000	Lokomotywy	9,500
„ „Mała Wieś“	8,500	Kauczuk	725	Sarniańska Huta Szkl.	90
Elektrownia „Pruszków“	1,200	Guma Rubber	750	Elektrownia na Sanie	700

Giełda Warszawska.

Ostatnie kursy najwyższe i najniższe od 10-go do 29-go stycznia 1924 r.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: b.p. — bez praw, b.k. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

N A Z W A	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	W tysiącach marek					
				Kurs najwyższy	Kurs najniższy	12/1	18/1	24/1	29/1
Banki.									
(Warszawskie).									
Dyskontowy Warszawski	4.000.000.000	8	5000	17000	15000	17000	16500	16250	15100
Handlowy w Warszawie	1.200.000.000	12	1000	16500	13000	15750	14750	14250	14000
dla Handlu i Przemysłu	3.840.000.000	11	1000	4300	3600	3900	4100	4150	3900
Kredytowy w Warszawie	3.000.000.000	11	1000	3950	1500	3900	3300	3200	1500
Przemysłowców Polskich w Warszawie	500.000.000	4	1000	4600	3000	4600	3500	3000	3000
Przemysłowy Warszawski	64 800.000	3	540	2700	2650	2700	—	—	—
Towarzystw Spółdzielczych	200.000.000	7	1000	27500	15000	15000	20000	27500	27500
Zachodni w Warszawie	680.400.000	6	540	8000	5000	8000	6500	6000	5250
Kupiecki Łódzki	648.000.000	8	540	—	—	—	—	—	—
Bank Zjednoczonych Ziem Polskich	650.000.000	6	1000	3350	2800	3300	3300	3000	—
Bank Związków Ziemian	3.000.000.000	7	1000	650	425	625	600	600	575
Bank Handlowy w Łodzi	64.800.000	6	540	—	—	—	—	—	—
Wileński Prywatny Bank Handlowy	2.025.000.000	6	540	500	375	450	400	400	—
(Poznańskie).									
Polski Bank Handlowy w Poznaniu	600.000.000	9	1000	10500	9000	9500	9500	—	—
Bank Związku Spółek Zarobk. w Poznaniu	1.000.000.000	11	1000	26000	16000	24500	22000	20250	18500
(Małopolskie).									
Polski Bank Przemysłowy we Lwowie	2.800 000.000	9	280	3050	2100	2900	2750	2450	2250
Małopolski w Krakowie	1.000.020.000	5	280	3000	2700	—	—	2800	—
Bank Powszechny Kredyt. w Krakowie	500.000.200	6	280	550	380	525	—	425	400
„ Ziemski Kredytowy we Lwowie	1.050.000.000	10	280	1650	1500	1550	—	—	1400
„ Hipoteczny Akcyjny we Lwowie	735.000.000	14	280	—	—	—	—	—	—
Fabryki chemiczne.									
„Cerata"	900 000.000	3	1000	850	615	850	650	740	620
„Grodzisk" Zakłady Chemiczne	800.000.000	5	1000	5000	4200	4400	4450	4400	4250
S-ka Akc. Eksploatacji Soli Potasowych	600.000.000	6	1000	34000	16000	31000	33000	33000	29000
Fabryka Szkła Kijewski, Scholtze	480.000.000	5	1000	17900	12500	17500	17250	13500	13000
Fabr. Atr. M. Leszczyński i S-ka	400.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Przemysł Chemiczny w Polsce	600.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
Przetw. Mydl. Fryderyk Puls	6.080.000.000	5	1000	2000	1250	2000	1800	1600	1325
Ludwik Spiess i Syn	612.360.000	5	540	5200	4100	4950	5000	4800	4400
„Strem" Sp. Akc.	162.000.000	9	540	82500	30000	55000	—	—	67500
Przetw. Chm. dawn. Henryk Welt	67.200.000	2	1000	3000	2100	—	—	—	2500
Fabr. Mydeł Wildt S-ka Akc.	600.000.000	4	500	925	575	725	860	800	600
Przedsięb. Elektryczne.									
Tow. „Elektryczność"	403.200.000	2	1000	8050	5600	8050	6500	6150	5700
Elektr. Okręgow w Zagłębiu Dąbrowsk.	2.000.000.000	4	1000	4500	3750	—	—	4350	4000
Polskie Tow. Elektryczne	700.000.000	9	350	850	600	625	725	700	830
Tow. Przemysłowe „Kabel"	600.000.000	8	1000	4350	2700	4000	4300	—	—
„Siła i Światło"	1.300.000.000	5	500	2950	2050	2700	2800	2550	2100
Pol. Zakłady Elektryczne Brown Boveri	600.000.000	4	1000	6000	3500	5750	5000	5200	3500
Fabryki Cukru.									
Sp. Akc. „Chodorów"	1.000.000.000	7	1000	32250	16280	32250	27750	25000	24000
„Czersk"	576.000.000	3	500	3700	2250	3700	3300	3150	2400
„Częstocice"	1.000.000.000	5	1000	14250	9500	13500	13250	11500	10000
„Gosławice"	440.640.000	6	540	7000	4400	7000	5700	4900	4450
„Łyszkowice"	192.000.000	2	50.000	—	—	—	—	—	—
„Michałów"	468.000.000	6	500	9000	5100	9000	6600	6150	5200
„Nieledew"	150.000.000	3	1000	30000	18000	—	18000	31000	—
Warszawskie Tow. Fabr. Cukru	1.976.000.000	1	1000	21000	16000	21000	18000	16500	15000
Fabryki Cementu.									
„Firley"	1.500.000.000	8	500	3100	2225	2050	3100	3000	2400
„Łazy"	900.000.000	3	500	600	400 b.p.	—	515	525	400
„Wysoka"	960.000.000	1	1000	8000	—	—	—	—	8000
Przemysł Drzewny.									
Drzewny Przemysł i Handel	300.000.000	4	500	3700	1500	2400	2500	2300	1500
Przemysł i Eksport Leśny	300.000.000	4	1000	600	425	425	600	—	550
Kopalnie i Zakł. Hutn.									
Warsz. Tow. Kop. Węgla i Zakł. Hutn.	2.100.000.000	3	1000	29540	16250	29500	26000	23000	20500

Ciąg dalszy.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: b.p. - bez praw, p.k. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

N A Z W A	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	W tysiącach marek					
				Kurs najwyższy	Kurs najniższy	12/1	18/1	24/1	29/1
Przedsięb. Naftowe.									
„Polska Nafta"	500 000 000	4	500	2900	1450	2650	2400	2750	2500
Polski Przemysł Naftowy	500.000.000	3	1000	5200	3500	5000	4450	4200	4000
B-cia Nobel w Polsce	2.340.000.000	6	1000	7600	4700	7500	6100	5700	5250
Lenartowicz, B-cia Rylscy i Sp.	400.000 000	5	500	700	350	435	500	590	800
Fabryki Metalowe.									
H. Cegielski	4.800.000.000	9	1000	4100	1800bp.	4100	—	2575	2450
Fitzner i Gamper	350.000.000	7	500	35500	29000	35500	33000	31500	29000
Lilpop, Rau i Loevenstein	720 000.000	4	500	3950	2600	3950	3350	3000	2900
Modrzejowskie Zakłady Gór. H.	850.000.000	7	500	44000	27000	34000	42000	41000	39000
Norblin, B-cia Buch i Werner	1 200.000.000	6	500	8000	5850	7750	7750	7500	6000bk.
Orthwein, Karasiński i S-ka	350.000.000	3	500	1800	1250	1800	1600	1325	1375
Ostrowieckie Zakł.	300.000.000	5	500	50000	37000	50000	44500	43000	38500
Budowa Parowozów	2.500 000.000	5	500	3500	2175	2900	2700	2550	2300
„Pocisk"	350.000.000	4	350	5700	3257	5250	5500	5500	5125
Rohn, Zieliński i S-ka	500.000.000	5	500	2500	1675	2500	1600	1775	1675
K. Rudzki i S-ka.	1.080.000.000	5	500	10500	6500	10000	8500	8400	8000
Starachowickie Zakłady Górnicze	1.650.000.000	7	500	21000	14750	21000	17500	16250	15250
Suchedniowska Fabryka Odlewów	700.000.000	4	500	10250	6000	10250	9000	10000	6000
Trzebinia	63.000.000	7	140	3300	—	3300	—	—	—
„Unja"	220.000.000	3	1000	33000	20000	32000	33000	—	—
„Ursus" S. A.	300.000.000	3	500	5400	3800	5000	4000	4250	4125
L. Zieleniewski w Krakowie	600.000.000	5	1000	67500	47200	66000	58000	57000	53000
Zjedn. Polskie Fab. Masz. i Narz. Roln.	600.000.000	3	1000	2500	1800	2500	1900	—	—
Fabr. Wyrob. Włókienn.									
Konopie	400.000.000	6	1000	2425	1800	—	2050	2300	2100
Zawiercie	81.000.000	1	6000	1250000	1000000		1250000	1000000	—
Żyrardów	Rb. 9.000.000	1	Rb.250	1250000	750000	1200000	1100000	1000000	950000
Przedsięb. Handl.									
„Belpol"	300 000 000	5	500	350	200	250	230	350	200
Ł. J. Borkowski	270.100.000	8	216	3800	2700	3800	3200	3100	2900
„Hurt"	100.000.000	4	500	950	875	900	—	950	—
Bracia Jabłkowscy	1.000.000.000	10	500	900	625	770	750	740	675
Sp. Ak. Skupu Skór i Garb.	380.000.000	8	500	385	250	385	350	300	270
Syndykat Rolniczy Warszawa	300.000.000	3	1000	10000	6750	—	8500	7400	6900
Szumilin, Krajowa Hurtownia Herbaty	1 200.000.000	5	1000	650	400	500	475	400	400
„Tkanina"	200.000.000	9	500	460	350	460	425	400	350
Zachodnie Tow. dla Handlu i Przem.	210.000.000	6	500	600	500	550	600	525	500
Przedsięb. Transp.									
„Polbal" Pol. Bal. Tow.	470.000.000	6	1000	400	325	—	325	—	400
„Polski Lloyd"	500.000.000	5	500	650	600	625	—	650	—
Warsz. Tow. Transp. i Żeglugi	960.000.000	7	250	850	475	850	700	550	585
Przedsięb. Różne.									
Bibljoteka Polska	100.000.000	3	500	—	—	—	—	—	—
„Ćmielów"	300.000.000	3	1000	8410	5600	8250	7500	7050	7500
„Granum"	500.000 000	7	1000	1700	1000	1700	1500	—	1000
„Eternit"	100 000.000	1	1000	—	—	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele	600.000.000	6	1000	20000	12500	16750	15750	14800	14500
Kluczewska Fabr. Papieru	470.000.000	4	1000	5100	3400	5100	4700	4100	3400
St. Majewski i Syn, Fabryka Ołówków	32.000.000	2	1000	25000	—	—	—	—	25000
Martens i Ad. Daab	1 500.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Marynin	250.000.000	5	5000	4600	1725	1900	2500	4600	3200
Mirkowska Fabr. Papieru	2 000.000.000	3	1000	9600	7900	9300	—	9300	8000
Młynotwórnia	100.000.000	5	1000	6000	5500	5500	6000	—	—
Polski Przemysł Korkowy	500.000 000	5	500	700	450	500	450	525	475
Pustelnik	350,000,000	4	1000	7000	3300	5000	4800	3500	3500
Warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu	500,000,000	5	1000	15500	10800	15500	13750	12500	11000
Dźwignia	400,000,000	3	1000	1500	725	1500	900	750	750
Tow. Pożyczkowe. Zast. Ruch.	252,000,000	10	1000	600	—	600	—	—	—

Wyd. niŕof.

Giełdy zamiejscowe.

Kursy końcowe

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	29/1 w tys. mk.
Poznań.				
Bank Kwil. Potocki i S-ka	240.000.000	8	1000	6000
„ Młynarzy Zach.Z.Pol.	400.000.000	3	„	800
„ Polski Handlowy .	600.000.000	9	„	7000
„ Poznański Ziemian .	300.000.000		„	3000
„ Przemysłowców . .	700.000.000	2	„	8000
„ Związku Spółek Zar.	1 000.000.000	11	„	18500
Barcikowski R.	340.000.000	7	„	1800
Browar Krotoszyński . .	155.000.000	5	„	12000
Cegielski H.	4800 000.000	9	„	2400
Centrala Rolników . .	600.000.000	7	„	1350
Centrala Skór	200.000.000	5	„	8750
Cukrownia „Zduny" . .				—
Hartwig C.	450.000.000	6	„	4000
Hartwig Kantorowicz . .	160.000.000	2	„	15000
Herzfeld i Victorius . .	280.000.000	3	„	20000
Hurtownia Skór	100.000.000	4	„	2000
„Iskra" Fabr. zap. . . .	160.000.000	4	„	8000
„Len" w Toruniu . . .	200.000.000	2	„	—
Lubań Fabr. Przetw. Ziemn.	30.000.000	4	„	—
Młyn Ziemiański	220.000.000	2	„	—
Roman May	75.000.000	4	„	100000
Poznańska Spółka Drzew.				5700
Wielkop. Wytwórnia Chem.	540.000.000	5	540	2000
Papiernia w Bydgoszczy	270.000.000	4	1000	2500
„Pneumatyk"	300.000.000	4	„	600
Starogardzka Fabr. Mebli.	100.000.000	2	„	—
„Unja" Zjed. Fabr. Maszyn	220.000.000	3	„	—
„Wagon" Ostrów . . .				15000
„Sarmatia"	200.000.000	3	„	—
Zjed. Browar. Grodziskie .	130,000.000	5	„	5800
Kraków.				
Bank Hipoteczny Akcyjny	735.000.000	14	280	3300
„ Komercjalny . . .	500.000.200	7	„	675
„ Bank Małopolski . .	1000.020.000	5	„	2900
„ Polski Przemysłowy	2800.000.000	9	„	2400
„ Powsz. Kredytowy .	500.000.000	6	„	450
„ Ziemski Kredytowy	1050.000.000	10	„	1700
Polskie Tow. Handl. (P.T.H.)	264.250.000	6	140	—
„Impex"	210.000.000	7	140	130
B-cia Rolniccy				—
Polski Glob				675
Żegluga Polska				500
Pharma	126.000.000	4	700	—
L. Zieleniewski	600.000.000	5	1000	54500
Warsz. Sp. Akc. Bud. Par.	2500.000.000	5	500	2450
Siersza Elektrownia . . .				1800
Siersza Górnicza				27750
Syndykat Koszykarski . .	100.000.000	4	500	750
Trzebinia—Żelazo . . .	63.000.000	7	140	3650
Trzebinia—Tłuszcze . . .				—
Pocisk	350.000.000	4	500	5500

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	29/1 w tys. mk.
„Górka" (Cement) . . .				32500
Tepege	900.000.000	5	1000	15000
Pokucie	120.000.000	2	„	1600
Oikos	525.000.000	6	„	24000
Strug	60.000.000	2	„	—
„Krakus"				600
Ćmielów Fabr. Porc. . .	300.000.000	3	„	7300
Chodorów	1000.000.000	7	„	25500
Lwów.				
Bank Akcyjny Związkowy	252.000.000	10	280	—
„ Dyskontowy Lwow.	700.000.000	4	280	—
„ Handl. Pol. Poznański	600.000.000	9	1000	—
„ Hipoteczny Akcyjny	735.000.000	14	280	3350
„ Hipoteczny Ziemski				—
„ Małopolski	1000.020.000	5	„	2900
„ Powszechny Kredyt.	500.000.000	6	„	500
„ Przemysłowy . . .	64.800.000	3	540	2340
„ Ziemski Kredytowy .	1 050.000.000	10	280	1400
„ Browar Lwowski . .				36500
„Chodorów"	1000.000.000	7	1000	24000
„Karpalit"	10.500.000	4	140	—
Ćmielów Fabr. Porc. . .	300.000.000	3	1000	8100
Portland z S.				—
Galicja				—
Gafota ex.				1325
„Górka" „				—
„Oikos" „	525.000.000	6	1000	24400
Warsz. Sp. Akc. Bud. Parow.	2 500.000.000	5	500	2400
„Patria"				32000
„Pezet"	500.000.000	6	„	8000
Pocisk	350 000.000	4	„	5200
Polski Glob				—
Polska Nafta	500.0000.00	4	„	2500
Polskie Tow. Budowlane .	200.000.000	4	„	700
Polskie Tow. Handlowe .	264.250.000	6	140	2000
Rakszawa				1900
Siersza-Elektrownia . . .				1600
Górnicza Siersza				30000
Tepege	900.000.000	5	1000	—
„Tesp" Sól potasowa. . .	600.000.000	5	„	28500
Zieleniewski L.	600.000 000		„	55000
Żegluga Polska				500
Wilno.				
Polski Bank Parcelacyjny	100 000.000	1	1000	—
Wileński Bank Kredytowy				—
Wil. Bank. Roln.-Przemsł.	500.000.000	5	5000	—
Wileński Bank Ziemski .				23500
Wil. Pryw. Bank Handlowy	2.025.000.000	6	540	335
Sp. Akc. „Pac"				—
Wil. Składy Towar. „Pacific"				—
Dolary				9700
Złote Ruble				5800

REDAKTOR I WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54. Tel. 266-07.